ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5068 | 4/17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902 | ՈՒՐԲԱԹ | 15 ՐԷՃԷՊ 1320 | ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5068

درعليه‌ده غلطه‌ده «آره‌وولك» غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կըվերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՀԻԱՆԱԼԻ ՄԻՋՈՑ ՄԸ

Բառին բովանդակ նշանակութեամբ հիանալի է այն միջոցը զոր գործածեր է Իզմիրի Ուսումնական Խորհուրդը հայ տղաքը օտար վարժարաններէն քաշելու համար, ինչպէս կը նկարագրէր Արեւելքի Իզմիրեան Թղթակիցը, յարգելին Ատոմ, Թերթիս երկուշաբթի օրուան թիւին մէջ հետեւեալ խօսքերովը.

«... Միշտ միեւնոյն դժուարին կացութեան առջեւ կը գտնուէր սակէ առաջ Ուսումն. Խորհուրդ մը, հայ ուսանողները դէպի Թաղային վարժարանները քաշելու համար. Ի՞նչ միջոցներ ձեռք առած էր, չիչենք անոնցմէ մէկը: Քահանաներուն իւրաքանչիւրին գաղտնի խոստացած էր կէս մեճիտ, օտար վարժարան յաճախող տղոց ծնողքներուն հետ բանակցելով զանոնք համոզելու համար: Սակայն սիրոյն, Թեւերնին սոթտած, գործի սկսան քահանաները ու յաջողեցան ալ»:

Այս տողերէն թէպէտ բացորոշապէս յայտնի չըլլար թէ մէ՞կ մի աշակերտի համար կէս կէս մեճիտ խոստացուած է եղեր քահանաներէն իւրաքանչիւրին, թէ իրենց ընդհանուր աշխատութեան համար իբր ընդհանուր վարձք, որքան ալ ըլլար իրենց ամէն մէկին համոզել ու հայ վարժարան բերել կրցած աշակերտներուն թիւը: Բայց մտածելով թէ առանց վարձքի ինքնաբերաբար այդպիսի կրթանուէր աշխատութիւն չընող քահանաներէ չյուսացուիր թէ միայն կէս մեճիտի աննշան գումարին համար պիտի յօժարէին մէկէ աւելի ծնողքներ համոզելու նեղութիւնը յանձն առնել, կը հետեւցնենք թէ բնականաբար խոստացուած կէս կէս մեճիտը աշակերտ գլուխ ըլլալու է, ինչ որ դարձեալ հանճարեղ ու միանգամայն շահաւէտ միջոց մըն է, որ այնքան պատիւ կը բերէ զայն յղացող մարմնոյն, որքան շահ՝ գործադրող տարրերուն:

Բայց եթէ միայն այդքան ըլլար այս չքնաղագիւտ միջոցին առաւելութիւնը, վրան խօսիլ անգամ չէր արժեր: Ատոր բուն արժէքը սա է որ քահանաներէն աւելի բնատոհմիկ կրթութեան գործն է որ անկէ կ'օգտուի, ինչպէս նաեւ դըպրոցական սնտուկը, որ եթէ աշակերտ գլուխ կէս մեճիտի զոհողութիւն մը կ'ընէ նախապէս, փոխարէն կը վաստկի անոնց իւրաքանչիւրէն 11 ամսական, որ եթէ առնուազն կէս կէս մեճիտ ըլլայ, հաշուեցէք թէ ինչ նիւթական արդիւնք մը արտադրած կ'ըլլայ. այն է մէկին դէմ տասնըմէկ: Կարծեմ թէ ո՛եւ է միջոց ասկէ աւելի հանճարեղ ու գործնական չէր կրնար ըլլալ, կամ յղացուիլ ու գործադրուիլ:

Այնպիսի ժամանակ մը, ուր օտար վարժարաններէն աշակերտները ետ առնելու միջոցներուն վրայ այնքան կը խորհուի, կ'աշխատուի, կը գրուի, առաջարկներ ու ծրագիրներ կը յղացուին եւ կը պարզուին հայ եւ յոյն հասարակութեանց մէջ թէ՛ պաշտօնապէս եւ թէ ոչ-պաշտօնապէս, թէ՛ եկեղեցիի բեմերէն եւ թէ լրագիրներու էջերէն, կ'արժէր եւ երիցս անգամ երիցս կ'արժէր որ երեւան ելլէր Իզմիրի Ուսումնական Խորհուրդին ըրած այդ զմայլելի գիւտը, որ այնքան օգտակար եղեր է՝ մեր գործնական անժխտելի հանգամանքին շնորհիւը: Յունաց Պատրիարքին հանած շրջաբերականէն եւ հայ ու յոյն կղերին քարոզներէն ու լրագիրներու խմբագրականներէն կամ յօդուածներէն շատ աւելի արդիւնաւոր միջոց է արդարեւ Իզմիրի քահանաներուն ձեռքով գործադրուած միջոցը, որ եթէ միակ թերութիւն ունի, իր այսքան ուշ երեւան գալն է, ինչ որ իր էական յատկութեանը չի վնասեր, այլ Թղթակցին փութկոտութեան անհամապատասխան կուգայ միայն:

Բայց քանի որ վերջապէս ուշ կամ կանուխ լոյս աշխարհ երեւան կ'ելլէ այդ հիասքանչ միջոցը իր կիրառութեան յաջող արդիւնքով, չարժե՞ր միթէ ուշադրութեան առնել զայն եւ գործադրել նաեւ թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ թէ բոլոր այն տեղերուն մէջ, ուր օտար վարժարաններէն տղաքներ ետ առնելու պէտք կայ:

Աներկբայելի կերպով ապահով ըլլալ պէտք է թէ միայն Իզմիրի քահանաները չեն որ «Թեւերնին սոթտած» գործելու աշխուժութիւնը իրենց միայն վերապահեալ յատկութիւն մը ըլլալը պիտի կրնան ցուցնել եւ պարծիլ, այլ ամէն տեղի իրենց կարգակիցներն ալ միեւնոյն ձիրքեր ի հանդէս կը բերեն, երբ միեւնոյն վարձատրութեան խոստումը ստանան: Եթէ օր. համար միայն մայրաքաղաքիս մէջ 800 աշակերտ ետ առնելով օտար վարժարաններէն՝ անոնց համար 400 մեճիտ կլոր գումարը. շահին, անդին թէ՛ այդչափ աշակերտի օտար կրթութիւն տրուելու գործը կ'արգիլուի, եւ թէ դպրոցական սնտուկներն ալ 11 անգամ 400 մեճիտ աւելի թօշակ պիտի ունենան նոյն իսկ առաջին տարիին մէջ, ենթադրելով որ բոլոր ետ դարձած աշակերտներու թօշակները կէս կէս մեճիտ միայն ըլլան եւ ոչ աւելի, ինչ որ սակայն աւելի ալ կրնայ ենթադրուիլ, զի ընդհանրապէս բաւական լաւ թօշակ վճարողներն են որ օտար վարժարանները կ'երթան, եւ ընդհակառակը աղքատներ ու ձրիներն են որ մնացած են բնիկ վարժարաններուն մէջ մեծ մասամբ:

Այնպիսի դժուարամատչելի կացութիւն մը եկած է տղաք օտար վարժարանները ղրկելու ունակութիւնը, որ բոլորովին նոր եւ արտակարգ միջոց մը միայն կրնայ ազդու դարման մը ըլլալ այդ համաճարակ սովորութեանը դէմ եւ կարծեմ մարդ չկայ որ չխոստովանի թէ Իզմիրի մէջ յղացուած ու գործադրուած միջոցը ամէնէն ազդեցիկ, ամէնէն անվրէպն է, զի հիմնուած է սա հոգեբանական իմաստասիրութեանը վրայ թէ ի՞նչ հրաշալիքներ չեն գործեր քահանաները, երբ հնչուն վարձք ստանան: Իսկ թէ առանց ատոր չեն խորհիր որ եկեղեցիին զաւակները օտար վարժարանները երթալով՝ պիտի ուծանան հետզհետէ եկեղեցիէն այնքան որ իրենց այլ եւս պէտք պիտի չունենան եւ գոյութիւննին անգամ աւելորդ պիտի դառնայ օր մը, այդ մասին սա արդարացումն ունին թէ դէթ իրենք քանի որ ողջ են, այդ վիճակը չպիտի տեսնեն: Բայց թէ իրենցմէ ետքը այդպէս չպիտի ըլլայ, ադ իրենց փո՞յթն է միթէ:

Բայց քանի որ քահանաները ի գին արծաթի այսպիսի հրաշալիքներ կրնան գործել, ինչպէս փորձուած է Իզմիրի մէջ, պէտք է օգուտ քաղել անոնց հրաշագործ կարողութենէն ի սէր ուսանող մանկտիին տոհմային դաստիարակութեան եւ ի շահ դպրոցական աղաղուն պիւտճէներուն միանգամայն:

Յանձնարարելի միջոց մը՝ ուսկից Յոյներն ալ կրնան օգտուիլ, եթէ իրենց քահանաներուն տրամադրութիւնները նպաստաւոր կը գտնեն անոր: Կարծեմ թէ մերիններէն տարբեր չեն արդէն եւ սքանչելապէս կրնան գործադրել զայն:

Մանաւանդ պիւտճէի անձկութենէ նեղուող Թաղ. կամ հոգաբարձու մարմիններուն համար յոյժ նպաստաւոր միջոց մըն է սա, պէտք է փորձեն, արդիւնքը պիտի տեսնեն ապահովապէս:

ՑՈՒՍԱՆ

Վեց տարու տղայ մը թաղուած է խորունկ խորհրդածութեանց մէջ: Հայրը կը հարցնէ ատոր պատճառը:

—Հայրիկ, կարծեմ թէ մեր դպրոցի ուսուցիչը շատ բան չի գիտեր:

—Ինչո՞ւ կարծեցիր:

—Շատ բաներու մէջ դիտեցի այդպէս ըլլալը: Օրինակի համար, ամէն անգամ որ գրատախտակին վրայ ելլէ՝ իր գրածը մեզի կարդացնել կու տայ:

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾ ՄԸ

ԺԻՋԳՐԱ, 15 Սեպտեմբեր

Թիֆլիսում նորերումս վախճանուեց երկաթավաճառ մի հայ Եգոր Մարտինիչ Յակօբով, որ թողել է հետեւեալ կտակը:

Նա կարգադրել է որ իր ամբողջ շարժական կարողութիւնը եւ առեւտրական գործերը վերածել առձեռն դրամի եւ բոլոր պարտքերը վճարելուց յետոյ, մնացորդը որ մօտաւորապէս մի միլիօն րուբլու չափ գումար կը կազմէ, բաժանել 100 մասերի եւ տալ դրանից.—

Թիֆլիսի Հայոց Աղքատասիրական Ընկ. 2% կամ 20 հազար րուբլի: Էջմիածնի Հոգեւոր Ճեմարանին 4% կամ 40 հազար ր.: Հանգուցեալի բոլոր գործակատարներին 1% կամ տասը հազար ր.: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տրամադրութեան տակ դնել, հայ չքաւորներին օգնելու համար 10% կամ 100 հազար ր.: Եօհան Կրօնշտատացուն ½% կամ 5 հազար ր.: Անհրաժեշտ հագուստ եւ ուսումնական գրքեր գնելու ամէն ազգութեան պատկանող այն չքաւոր աշակերտների համար, որոնք սովորում են Թիֆլիսի քաղաքի տարրական դպրոցներում 1½% կամ 15,000 ր.: Կոյրերի ուսումնարանին ½% կամ 5000 ր.: Խոջիվանքի գերեզմանատան չուրջը պարիսպ քաշելու եւ դէպի գերեզմանատուն ջուր տանելու համար քաղաքային ջրմուղից 1½% կամ 15,000 ր.: Ներսիսեան դպրոցին, դպրոցի չքաւոր աշակերտներին նպաստելու համար 3% 30,000 ր.: Նոյն դպրոցին գնելու տոկոսաբեր թղթեր եւ նրանից տարեկան եկամուտը տալ, իբրեւ նպաստ երկու հայ լուսաւորչական չքաւոր ծնողների, իրանց աղջիկներին օժիտ պատրաստելու համար %4 կամ 40 հազար ր.: Մնացած %72 բաժանել իր կնոջն ու ազգականներին:

Բացի այդ հանգուցեալը կտակել է Ներսիսեան դպրոցին իր երկու անշարժ կալուածները (երկու մեծ եւ արդիւնաբեր տներ) այն պայմանաւ միայն, որ այդ տներից մէկը մնայ հանգուցեալի կնոջ տրամադրութեան տակ՝ մինչեւ նրա մահը:

ԱՐԷԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔԸ

Դ.

78. Էջ 98. Թէեւ ստուգաբանօրէն ուղիղ է ջէրեն կամ ճէզրի թարգմանել սէկեապ, սէկեապի, քէյփիւլպահր, (ինչպէս եւ պիյշէքեր, ճէզբտ, գուտաա, գունտուզ), սակայն որովհետեւ գիտնականօրէն սխալ է այս թարգմանութիւնը, քանի որ այդ կենդանին կը վերաբերի կրծող կըզաղգիներու, ո՛չ թէ մսակեր չնազգիներու ցեղին, ուստի հարկ է միանգամ ընդ միշտ գործածել կուղբ (castor) բառը:

79. Էջ 98. Հանելուկ (պիլմէճէ, մուամմա, énigme) բառին արաբերէնն է, ըստ Գամուսի եւ Ախթէրի Քէպիրի, ելղ. լիւղազ, ո՛չ թէ լաղզ, որ պարսկերէն լաղզիշէն=սայթաքիլ բային արմատն ըլլալով, կը նշանակէ սայթաքում (գայմա, glissade):

80. Էջ 99. «Ագլը ույմագ» կը նշանակէ «խելքի (խորհուրդի) հետեւիլ», ո՛չ թէ «խելքին հաւնիլ», որ է «ագլընը պէյէնմէք»:

81. Էջ 102. «Բիզայի մեւամին իրթիզա» կրնար վայելչօրէն թարգմանուիլ «բարեհաճ կամք, բարեհաճ հաւանութիւն»:

82. Էջ 104 «Պատանք» բառին արաբերէնը կ'արտասանուի «քէֆէն» (ռամկօրէն քէֆին), ո՛չ թէ քէֆն:

83. Էջ 105. Միւրասսա», ո՛չ թէ «միւրէսսա», կը նշանակէ ականակուռ:

84. Էջ 105. «Մահվ» (մահվիյեէթ) բառին տեղական առումն է, ո՛չ թէ անձնուրաց (միւնքիրի նէֆս), այլ խոնարհամիտ (ալչագ կէօնիւլլիւ):

85. Էջ 106. Անընական չէր որ 47րդ էջին մէջ լայէզալը «անսասան» թարգմանուելէ յետոյ, հոս ալ զէվալը «սասան» թարգմանուէր, մանաւանդ թէ քանի որ «անվախճան»ին «վախճան»ը կը գործածուի, ինչ արգելք կայ որ «անսասան»ին «սասան»ը չգործածուի...:

86. Էջ 106. «Զանգակ, զանգակիկ» բառերուն պարսկերէնն է ճէրէս, ո՛չ թէ ճէրս, զոր Գէորգ Պատուելի կը սահմանէ. «Օլ սատայէ տիրլէր՝ քի աքսի զահիր օլա»:

87. Էջ 106. «Հագգալին» է արդարախոհ, ուղղամիտ, ո՛չ թէ իրատես, եւ թէպէտ այս բառով ուզուած ըլլայ նշանակել «ճշմարտութիւնը, իրականութիւնը տեսնող», բայց կը նշանակէ «իրը տեսնող»:

88. Էջ 108. «Թէզատտ» կը նշանակէ «հակապատկեր» (contraste), ո՛չ թէ «հակասութիւն»:

89. Էջ 108. «Մէզելլէթ» կը նշանակէ «գձձութիւն, նուաստութիւն, ստորնութիւն», ո՛չ թէ «հիքութիւն»:

90. Էջ 108. «Պէհրէեապ» կը նշանակէ «մասնակից, հաղորդ, բաժնեկալ», բայց ո՛չ «մասնկալ» (!), վասն զի այս վերջինը գոյութիւն չունի հայերէնի մէջ:

91. Էջ 110. «Լամէքեան», որուն համանիշ է «Մէքեանսան միւնէզզէհ» եւ որ Աստուծոյ ստորոգելիներէն մէկն է, կը թարգմանուի «ամենուրեք», ո՛չ թէ «տեղ չունեցող», ինչ որ լաւ չարտայայտեր բուն իմաստը:

92. Էջ 110. «Լէմա», ո՛չ թէ «լիւմա», կը նշանակէ շող, փայլ, պայծառութիւն:

93. Էջ 110. «Գահր» կը նշանակէ «յաղթահարել, նուաճել, բռնադատել», ո՛չ թէ «պատուհասել»:

Այս դասագրքին ուսումնասիրութիւնն աւարտելէ առաջ, հայկաբան ուսուցիչներուն ուշադրութեան կը յանձնենք հետեւեալ հայերէն նորակերտ բառերն ու ասացուածները, որոնք անշուշտ դիւրուսոյց մեթոտ մը կ'ենթադրեն.—

Էջ 9. 27. Վայլուկ (պէճա, կէրէկլին):
10. Գլխացաւութիւն (թաստի).
16. Շնորհասովոր (ըհսանաատէ).
26. Առաջաւորագոյն (ադաէմ).
33. Լեռնաստան (քիւհսար).
36. Կրօնքի մը դաւանող (միւթէտէյեին).
43. Փորձատուն (տարի միհնէթ).
47. Հզօրակաց (չէվքէթմասիր).
47. 78. Պարտականեալ (մէֆրուզ).
49. Նստավայր (նիշիմէն):
52. Դուռն Աստուածապետական բարերարին (տէրկեահ).
58. Գործադրական (մէրի)
59. Հաճութիւն, խնդրողութիւն (րիզաճույի).
61. Օգտաւորութիւն (ինթիֆա).
62. Հնարագործութիւն (չարէսազլըգ).
69. Բարիբեր (միւթէճէմմին).
74. Բղխարան (մէնպա).
74. Դիմարան (մէրճի).
82. Օտարատեսիլ (ղարապէթիշթիմալ).
91. Նպատակեալ (մագսուտ).
91. Զրօնեցնել (թէնզիհ).
91. Մեծամեծն Աստուած (Զուլճէլալ).
108. Աղնուասեռն (հասիպէ.).

Վերջապէս, բարեխղճութիւնը յարգած ըլլալու համար, պիտի ըսենք թէ հեղինակին սոյն երկասիրութիւնը չի կրնար բոլորովին անարժէք նկատուիլ: Փափաքելի էր որ այդ կարգի սխալներ չսպրդէին հոն, ու մաղթելի է որ առնուազն սրբագրուին գործին երկրորդ տպագրութեան մէջ:

Կարին   Ա. Ն. ԹՈԹՎԱՑԵԱՆ
ՎԱՐԺ.

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Յայտնի է որ Թուրքիոյ թեմական Առաջնորդարանները ընդհանրապէս իրարմէ անկախ, հաստատուած են վարչ. բաժանումներու համեմատ՝ նահանգական ու գաւառական, միշտ կեդրոն ունենալով Պատրիարքարանը՝ Կ. Պոլիս: Այդպէս ամեն մի նահանգական կամ գաւառական քաղաք ունի իր առանձին Առաջնորդը կամ Տեղապահը, որ հոգեւոր պետ եւ միանգամայն ներկայացուցիչն է թեմական ժողովուրդին: Ինչպէս որ Առաջնորդի մը գլխաւոր պարտքն է ամէն կերպով հոգածու ըլլալ իր թեմականին կրթական ու բարոյական զարգացման, նոյնպէս թեմականին իրաւունքն է Վիճակին Առաջնորդէն սպասել ամէն տեսակ օժանդակութիւն եւ հոգածութիւն, իր կրթական ու բարոյական առաջդիմութեան համար: Շնորհիւ Օգոստ. Կայսեր բարձր խնամածութեան, Առաջնորդներն արտօնուած են եւ ամէն տեսակ դիւրութիւն ունին այցելու թեմական ժողովուրդը եւ մխիթարելու զայն հոգեւորապէս ու բարոյապէս: Այն Վիճակը որ աւելի շատ այցելուած է թեմին Առաջնորդին կողմէ, քիչ շատ այսօր բարեկարգ դպրոցներ ու եկեղեցիներ ունի: Ընդհակառակը, այն թեմը որ անփոյթ Առաջնորդներ պահած կամ այս վերջիններուն երեսէն առեն առեն անհովիւ մնացած է այս կամ այն կերպով, կրթապէս ու բարոյապէս անխնամ ու անկերպարան վիճակ մը կը ցուցադրէ: Օրինակները չեն որ կը պակսին:

Սոյն ծանօթ իրողութիւնները անգամ մըն ալ յարգելի ընթերցողներուն յիշեցնելէ յետոյ, յետադարձ ակնարկ մըն ալ նետենք երբեմնի կրթական գործունէութեան վըրայ: Գաւառի կեդրոնէ բոլորովին հեռու շատ մը կարեւոր համայնքներ միմիայն իրենց հաշիւին ապրող Գերապատիւներու չքամիսու հովանիին տակ մնալով՝ դատապարտուած էին իրենց խորտգիտութեան խանձարուրքին մէջ երկար առեն տապլտկալ:

Ընթերցողներն առ հասարակ կարդացին Տիարպէքիրէ Պ. Յակոբ Փափազեանի յօդուածներու ա՛յն երկար շարքը, զոր Արեւելքի նոր թղթակիցը կը նուիրէ Վիճակին կրթական գործերուն, արդիւնք գիտակից ու խղճամիտ ուսումնասիրութեան: Եթէ ամէն տեղէ այդ օրինակ մանրակրկիտ հրատարակութիւններ ըլլային, ապաքէն ոչ այնքան նշանակելի բացառութեամբ միեւնոյն կրօնական ու կրթական անմխիթար կացութիւններու հանդիսատեսներ պիտի ըլլայինք:

Ուզեմ ընթերցողները ինչպէս յառաջաբանէն արդէն կռահեցին, նպատակս է թեմական-կրթական գործին վրայ խօսիլ ընդհանրապէս եւ նպաստընկալ վարժարաններուն վրայ մասնաւորապէս:

Եւ հիմակ ուր աչքի առջեւ ունիմ Արեւելքի 5015 եւ 5028 թիւերը, ուր հրատարակուած են «Կրթական գործը՝ Տիարպէքիրի թեմերու մէջ» խորագրով երկու յօդուածները, կը հարցնեմ ինքնիրենս, երբեք ըսելի՞ք կա՞յ Տիարպէքիրի Առաջնորդարանին սա բարոյական հոգածութեան ու խնամքին: Այդ գրութիւններէն իսկ բացայայտ կը տեսնուի որ «ի սկզբանէ անտի» Տիարպէքիրի թեմական կեդրոններու կրթական գործը շատ հարեւանցի կերպով արժանացած է Վիճակի Առաջնորդարանին հոգածութեան եւ գուրգուրանքին. կարծես հետզհետէ Տիարպէքիր աթոռակալող Առաջնորդ կամ Տեղապահ (բացառութիւնը յարգելով) քրոնիկ հիւանդութեան մը պէս իրարու կտակեր են ցուրտ վերաբերութիւն մը կրթական գործին եւ նոյն իսկ անոնցմէ ոմանց հոգեւոր պէտքերու հանդէպ: Կը լսե՞ք, այդ ընդարձակ Վիճակին մէջ, Հազրօ ու Ֆարղին մէկ մէկ նպաստընկալ վարժարան ունին: Տեղական միջոցներով կը յանձնանձուի սա Հայնիի ծաղկոց դըպրոցը: Լճէն ու Տէրիք չեն գիտեր ինչպիսի անունով դպրոցներ մը ունին, (Պ. Յակոբ ասոնց մասին որոշ բան մը չի յայտներ իր գրութեամբ:) Սաթիլեւլի դըպրոցը կրթական բարերարի մը նպաստաւորութեամբ կը մատակարարուի եւ [illegible] տարի մըն է: Իսկ Ճէլպէր ու Պէշիրիի գաւառակը բնաւ դպրոց չկայ:

Ընթերցողները շատ չուրախանան երբ հոս փակագծի մէջ ըսեմ որ Հազրոյի ու Ֆարղինի վարժարաններուն ամսական երկերկու ոսկի նպաստ կապուած է միայն, Սըղերդի Առաջնորդարանին թախանձագին դիմումներուն եւ խնդրանքներուն վրայ: Առանց այդ դիմումներուն, գուցէ այսօր երկու վարժարաններն ալ բոլորովին խեղճուկ բաներ կ'ըլլային, չըսելու համար փակուէին: Տխուր չէ՞ք գտներ Տիարպէքիրի թեմերու կրթական այս կաղ վիճակը: Քիչ մը աչքի երեւցող միմիայն երկու վարժարան եւ մէկ ծաղկոց-դպրոց կան ա՛յդքան ընդարձակ Վիճակի մը մէջ, չհաշուելով Սաթի գիւղի միամեայ դպրոցը: Կը կասկածիմ որ Տիարպէքիրի Առաջնորդարանը երբեք դիմում ըրած ըլլայ ուղղակի տեղական միջոցներու, որքան ալ համեստ եղած ըլլային անոնք, կամ Պատրիարքարանի՝ թեմին աղքատ ու կարեւոր կեդրոններու դպրոցական գործերուն մէջ բարեկարգութիւն մը մտցնել կարենալու համար: Հեռուէն մօտէն հսկողութեան պակասութեան պատճառաւ, առհասարակ գիւղային բոլոր դպրոցներն անխնամ ու աղկաղկ վիճակ մը կը ներկայացնեն, ինչպէս կը հաստատէ Արեւելքի նոր թղթակիցը «[illegible]»ը ընելով Տիարպէքիրի թեմականներուն կրթական ու բարոյական անխնամութեան:

Այս ամէնէն ետք կարծեմ տեղն է խօսիլ մասնաւորապէս Հազրոյի ու Ֆարղինի վարժարաններու նկատմամբ, պարզելով ինչ ինչ կէտեր, որոնց պէտք է որ ամէն մարդ տեղեկանայ: Հազրոյի վարժարանը, Սղերդի վարժարաններուն տեսչութեան տակ, թէեւ կարճ, բայց կանոնաւոր եւ օգտակար շրջան մը բոլորեց, հետզհետէ քանի մը կարգ շրջանաւարտներ ընծայելով գեղին. բայց այն օրէն ի վեր, ուր Սղերդի վարժարաններուն տեսչութեան հսկողութիւնը նախկին կրթական մարմնին հովանաւորութեան հետ վերցաւ վարժարանին վրայէն, ամուլ շըրջանը թեւակոխած եղաւ: Մինչեւ այսօր ո՛չ յարմարաւոր ուսուցչական մարմին մը ունեցաւ եւ ոչ իսկ որ եւ իցէ ուղղութիւն տրուեցաւ կրթական ծրագրին, որ իր բացակայութեամբ կը փայլի: Հետզհետէ պաշտօնի կոչուած ուսուցիչները քըմահաճօրէն կառավարեցին զայն եւ սաներուն դասախօսեցին ինչ որ իրենք ուսուցիչները միայն գիտէին: Արդիւնքը մէջտեղն է. համեմատաբար շատ աննշան: Հիմակուան դասատուները աղէկ կը ճանչնամ. ամէն գործ կրնան ընել՝ ուսուցչութենէ զատ: Թերեւս ուրիշ վարժարաններու մէջ տեսուչի մը անմիջական հսկողութեան տակ, իբր ստորադաս պաշտօնեայ, կրնան աշխատիլ եւ օգտակար ըլլալ:

Նոյնպէս Ֆարղինի վարժարանը երբեմն շատ փայլուն եւ արդիւնաւոր շրջան մը հոլովեց. կարող շրջանաւարտներ տուաւ, այնպէս որ ալ տեղացիներուն մէկ մասին գուրգուրանքին եւ ընդհանուրին ուշադրութեան առարկայ դարձաւ իրապէս: Բայց կրթական մարմինը քայքայուելով, ամէն ինչ տակնուվրայ եղաւ. ուսուցիչները ձգեցին հեռացան յաջորդաբար, տղաքը ընդհանուր ցրուեցան եւ բնականաբար վարժարանը փակուեցաւ:

Իրերու այս աննախանձելի վիճակին իրական դարման մը տանելու առաջադրութեամբ, քանի մը կրթասէր անհատներ ձեռք ձեռքի տուած՝ կ'որոշեն տեղին վրայ հանգանակութիւն մը բանալ եւ կը գործադրեն, որով սովորական տարեմուտէն մէկ կամ երկու ամիս յետոյ կը յաջո-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (39)

ՓՕԼ-ՎԻՔԹՕՐ-ՄԱՐԳԸՐԻԹ

ՆԻՍԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

ԺԲ

Լօր, տօքթ. Լըվընէնի խորհուրդով, ուզած էր աջակցիլ այն խաղին զոր այս վերջինը պիտի ընէր Ժաքի: Ուստի երբ Ժաք՝ Զինացիի ծպտուելով՝ Լիզի հետ կը պարէր մեծ հաճոյքով, Լըվընէն անոր մօտեցաւ ու ըսաւ.

—Չէ՞ք ամչնար. ձեր կինը կուլայ օթեակի մը մէջ ու հիմա գայթակղութիւն պիտի հանէ: Գացէք հանդարտեցուցէք զայն:

Ժաքի մէկ անփոյթ շարժումին վրայ, տօքթ. Լըվընէն բոլորովին լուրջ կերպարանք մը առնելով ըսաւ.

—Ոչ թէ բարեկամը այլ բժիշկն է ձեզի հետ խօսողը: Եթէ տիկին Պրիտէլ Չզային հիւանդութիւն մը ունենայ ձեր ընթացքին համար, լաւ գիտցէք որ դուք պիտի ըլլաք անոր պատճառը:

Շուարած ու քիչ մըն ալ ամօթապարտ, Ժաք հետեւած էր տօքթ. Լըվընէնի: Դժուարաւ կ'ամփոփէր իր գաղափարները. տիրող ջերմութիւնը եւ պարը դարձուցած էին անոր գլուխը: Տօքթ. Լըվընէն օթեա՛կին դուռը բացաւ եւ ցոյց տուաւ անոր կեղծ Ռօզը, որ հեծկլտալու կերպարանք մը առած էր՝ քիթը թաշկինակին մէջ:

—Մխիթարեցէ՛ք զայն, ըսաւ Ֆէրմօն: Ձեզի պէս կնահաճոյ մարդ մը պէտք չէ որ վիշտ պատճառէ իր կնոջը:

—Մխիթարեցէք զայն, ըսաւ պառոն Բրապիէ վճռողական շեշտով մը:

—Մխիթարեցէք զայն, յարեց Ջավալուչօ Ռումանացին:

—Մխիթարեցէք զայն, ըսաւ Սքուաեռթ Ամերիկացին, հրամայական եղանակով մը:

Այս վերջինը օրանկ-ութանկի դիմակին տակէն ցոյց տուաւ իր ակռաները եւ ճօճեց իր հաստ ու կարճ վիզը: Ուիսքէն գինովցած, բան մը չէր հասկցած այդ խաղէն. կը հաւատար թէ այդ ծըպտուած կինը իրաւցնէ տիկին Պրիտէլն էր եւ սուտ լաց չէր ըներ: Ամերիկացին արգահատելով մանկամարդ կնոջ դժբախտութեան վրայ, մտքին մէջ կը սնուցանէր սպանութեան ծրագիր մը, ալքոլին աւելի ազդեցութեան տակ:

Մէկիկ մէկիկ, ամէնքն ալ դուրս ելան օթեակէն, Ժաքի ձեռքը սեղմելէ յետոյ, իբր ցաւակցութեան նշան: Բայց չհեռացան, այլ օթեակին դրան առջեւ սպասեցին, զուարճալի կատակին ներկայ գտնուելու համար:

Ժաք պահ մը լուռ մնալէ յետոյ ըսաւ.

—Ռօզ, ի՞նչ ես եղեր:

Ծպտուած կինը չպատասխանեց, այլ բարկութեան նշաններ ցոյց տուաւ:

—Միթէ համաձայնած չէի՞նք որ մենէ իւրաքանչիւրը առանձին պիտի զուարճանայ: Դուք ալ դէշ բան մը չէք ըներ, ես ալ:

—Ա՛հ, ա՛հ, գոչեց նախատուած կնոջ սուր ձայն մը:

—Ռօզ, անհեթեթ բան է ըրածդ. մեղք է աչքերուդ, մի լար: Մեզի կը նային ու մտիկ կ'ընեն: Հանդարտէ, եթէ ոչ հիմա կը ձգեմ կ'երթամ:

Լօր նորէն ջղաձգական շարժումներ ըրաւ ու հեծկլտաց, դէմքը թաշկինակին մէջ բռնած:

—Ռօզ, իմ նռնուշիկ Ռօզս, լաւ գիտես որ կը սիրեմ քեզ եւ միայն քեզ:

Ժաք ուզեց գգուել դիմակաւոր կնոջ այտը, բայց Լօր Տիւհէմի դիմակը վար ինկաւ երեսէն: Ժաք ապշահար եղաւ, ու սկզբան չհասկնալով թէ խաղ մը կ'ընէին իրեն, հատկըլալ ու բարկութենէն դողդղացող ձայնով մը ըսաւ.

—Ո՞ւր է կինս:

Լօր Տիւհէմ յարգական խոնարհութիւն մը ընելով պատասխանեց.

—Փնտռեցէ՛ք զայն:

Ժաք խենթի մը պէս դուրս նետուեցաւ օթեակէն: Լիզ, որ վարը կը սպասէր, սկսաւ նախատինքներ ու յանդիմանութիւններ տեղալ, երբ անոր վազելը տեսաւ:

Լօր սկսաւ մտատանջութիւն զգալ, տեսնելով որ Ռօզ մէջտեղ չկար. իսկոյն Բալաֆամէճս վիլլան փութաց, հոն գտնելու յոյսով: Բայց Լօր նորէն զբօսավայր դարձաւ, ամարանոցին մէջ չգտնելով իր բարեկամուհին:

—Ա՛հ, որչափ տաք կ'ընէր զբօսավայրի պարտէզին մէջ, ըսաւ Լօր, խօսքը ուղղելով Ռօզի: Երբ հոն վերադարձայ, ո՛չ քեզ եւ ոչ ալ Ժաքը գտայ: Երիկ մարդիկ անանկ խայտառակ խօսքեր կ'ընէին որ ստիպուեցայ կծիկը դնել: Դուն ի՞նչ եղար:

Ռօզ մտիկ ըրած էր իր բարեկամուհիին խօսքերուն, առանց հասկնալու: Մերթ ընդ մերթ կը կրկնէր սա խօսքը.

—Ամէն ինչ լմնցած է ալ ես. ինծի հետ տար, կ'ուզեմ մեկնիլ հոսկէ:

Ռօզ սկսաւ խօսիլ ընդմիջուած հեծկլտուքներով ու պատմեց գլխուն եկած ահռելի դժբախտութիւնը: Պէտք էր հեռանար Նիսէն, իր դժբախտութեան յիշատակը արթնցնող այդ քաղքէն: Լօր տեսնելով որ չպիտի կրնար հանդարտեցնել, Ռօզի գլուխը դրաւ գլխարկ մը եւ հագուեցուց զայն իր շրջազգեստով ու վերարկուով: Կարելի է երկու ամուսինները հաշտուէին Բարիզի մէջ: Լօր կը ճանչնար լաւ փաստաբան մը. Ժաք բանէ մը տեղեկութիւն չունէր:

Ու երկու կիները սկսան արագօրէն քալել դողերու պէս: Արշալոյսը կը ճերմկցնէր հորիզոնը: Ձեպընթաց կառախումբ մը Իտալիայէն գալով Բարիզ պիտի մեկնէր: Երկրորդ կարգի սրահակ առնելով՝ կառախումբ նստեցան իսկոյն, որովհետեւ բաւական դրամ չունէին իրենց վրայ:

Այս միջոցին, Ժաք կէս մը գինով, Լիզի եւ Բլարայի հետ ճաշելու կ'երթար ճաշարանի մը մէջ: Երբ Ժաք կիներուն ետեւէն կը բարձրանար սանդուխը, դիմակաւորներու աղմուկներուն եւ պնակներու ձայնին մէջտեղ, մռնչիւն մը լըսուեցաւ եւ մաղոտ ձեռք մը բռնեց իր թեւը:

(Շարունակելի)

ղին նոր ուսուցիչներ վարձել եւ դպրոցը վերաբանալ իրենց իսկ անմիջական հսկողութեան տակ։ Այս կերպով եւ Պատրիարքարանի վրայ դրած յոյսերով, կը քաշքշեն մինչեւ երկու տարի, երբ վարժարանին յատկացուած նպաստը կը սկսի ղրկուիլ Պատրիարքարանէն։ Եւ այս երրորդ տարին է որ վարժարանը կը մատակարարուի Տիարպէքիրի Առաջնորդարանի կողմէ ընտրուած Հոգաբարձութեան մը ձեռքով՝ Պատրիարքական շրջաբերականին համեմատ։ Առաջին տարուան ընթացքին մէջ ամէն կերպով աղէկ կ'անցնի, բայց երկրորդ տարին, ինչպէս որ կը հաւաստեն, ոչ այնքան օրինաւոր ընթացք մը կ'ունենայ, գէթ ինչպէս կ'ուզէ հաւատալ Պ. Ց. Փափազեան։ Ընդհակառակը, վարժարանին մէջ կարգապահութիւնը եւ ուսուցչական մարմնին մէջ համերաշխութիւնը իրենց բացակայութեամբ կը փայլին։ Վարժարանին բարեկարգութեան նախանձախնդիր բարեկամ մը այս առթիւ մայիս 27 ամսաթիւ նամակով ինծի գրած տողերը նոյնութեամբ կ'ընդօրինակեմ հոս, կասկածի տեղի չտալու համար.—

«Մեր դպրոցի մասին, կը գրէ բարեկամս, չեմ սխալիր եթէ ըսեմ որ, խարխուլ ու անկերպարան վիճակ մը ունի այս տարի (1902)։ Պաշտօնեաներու մէջ սէր ու համերաշխութիւն չի տեսնուիր։ Աշակերտներն այն աստիճան ըմբոստացած են որ դասատուներէն իւրաքանչիւրը կ'ուզէ կառավարչութեան պաշտօնը իր գլխէն հեռացնել։ Թերեւս այս ցաւալիութիւնները մատնանիշ ընելու համար էր որ ուսուցիչներէն Պրն... անցեալ կիրակին «Տէր ողորմեա»ի մէջ խեղճ դպրոցիս կարգադրութիւն կը հայցէր»։

Այս ընթացքով բնականաբար գոհացուցիչ արդիւնք մը չէինք կրնար սպասել վարժարանէն, բան մը զոր չէ մոռցած չնշել նոյն անկողմնակալ բարեկամս, իր յունիս 23ի նամակով գրելով.—«Մեր վարժարանի ամավերջի քննութիւնները երէկ աւարտեցան՝ դժգոհութեան տակ թողլով բոլոր ներկաները։ Ցաւալի բան»։

Բարեկամիս գրած այս տողերուն վրայ իմ կողմէս՝ առանց բառ մը իսկ աւելցնելու, կը բաւականանամ միայն հարցնել Պ. Ց. Փափազեանի թէ ո՞ւր կը մնան այն «մեծ առաւելութիւններ»ը զոր ունի Ձարղինի վարժարանը Հազրոյինէն։

Եւ այս տողերը գրելով նպատակս Ձարղինի ուսուցիչներուն կարողութիւնը կասկածի ենթարկել չէ։ Բնա՛ւ երբեք։ Ընդհակառակը, Պ. Ց. Փափազեանի հետ ես ալ կը հաւատեմ որ անոնք ունին հմտութիւն գէթ որչափ կը պահանջէ գիւղական վարժարանի մը համեստուկ ծրագիրը։ Վարժարանին կարգապահութեան եւ պաշտօնեաներուն համերաշխութեան պակասութիւնը բոլորովին տարբեր յանցանք մըն է որ որչափ ուսուցիչներուն, այնչափ ալ Հոգաբարձութեան վրայ կը ծանրանայ։

Հիմակու հիմա երբ Պատրիարքարանի անմիջական տրամադրութեան տակ գաւառական որբանոց-Արհեստանոցներու եւ նպաստնկալ վարժարաններու վրայ հսկելու կոչուած եւ գործունեայ անհատներէ կազմուած Նպաստից Յանձնաժողով մը եւ տարիներու փորձառութեամբ օժտուած կեդրոնական Ուսումնական Խորհուրդ մը ունինք, ա՛լ ինչո՞ւ այս օրինակ վնասներ, անհոգութիւններ գործուէին, ինչո՞ւ անձնական նկատումները ու քմահաճոյքը մուտ գործէին կրթական յարկերը։ Երբ նպատակայարմար ու յաջողութիւնը անվրէպ «Կրթական Ծրագիր»ը մէջտեղն է, ինչո՞ւ անդին ուսուցիչներ Աստուծուն օրը մէջոտ փոխէին եւ ամբողջ տարիներ անորոշ տարտամութեան մէջ դեգերէին աննպատակ եւ առանց արդիւնք մը ձեռք բերելու։

Եթէ անպատճառ հարկ է աշխատիլ Գաւառ.-կրթական գործին ընդհանուր զարգացման եւ յառաջդիմութեան, խոնարհաբար կ'առաջարկեմ.

Ա. Նպաստից Յանձնաժողովի ուղղակի հսկողութեան ենթարկել բոլոր նպաստընկալ վարժարանները։

Բ. Պարտաւորել բոլոր Թեմական Առաջնորդները՝ տեղական միջոցներով յանձանձելու գիւղական նախակրթարանները, որչափ որ կարելի է։

Գ. Նպաստներ յատկացնել բոլորովին աղքատ վարժարաններու, եւ ի հարկին աւելցնել նախորոշուած նպաստը, երբ վարժարանին պիտանէն անբաւական նկատուի յետ քննութեան։

Դ. Տարուէ տարի ուսուցիչներու կողմէ խնդրուած դասագիրքերը եւ դպրոցական իրեղէնները հայթայթել պէտք եղածին չափ։

Ե. Կարող ուսուցիչներ վարձել։

Զ. Պահանջել Ուսումնական Խորհրդի «Կրթական Ծրագիր»ին կէտ առ կէտ գործադրութիւնը՝ կարելի եղածին չափ։

Է. Համար պահանջել ամէն մէկ վարժարանի տարեկան մատակարարութեան եւ ուսումնական առաջադիմութեան համար։

Սղերդ ԲԶԼ

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԲԱՐՔԵՐԸ, մտքի եւ մարմնի չափազանց յոգնութիւնները, զեղծումներն ու քնատութիւնները ոյժէ կը ձգեն մարդը, մարմինը կը տկարացնեն, ջիղերը կը թուլցնեն ու անժամանակ ծերութեան կը մատնեն նոյն իսկ երիտասարդներն ու չափահասները։ Արիւնը, ջիղերը, ոսկորներն ու կազմուածքը զօրացնելու եւ վատուժութեան ու տկարութեան առաջքը առնելու համար անհրաժեշտ է գործածել Օվօ-Լէսիթին Պիլլօն նորագիւտ դեղը, որ ամէն մեծ դեղարանները կը գտնուի։

Արտաքին Լուրեր

ՊՕԷՐ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ

Բարիզ ժամանումը.— Ընդունելութիւններ.— Բանախօսութիւններ.— Օթէլ տը Հոլանտի մէջ.— Տեվէթի յայտարարութիւնը.— Արկած մը։

Բարիզ, 13 հոկտ.— Պոթա, Տէվէթ ու Տըլարի զօրավարները, այսօր, կէս օրէն ժամ մը ետքը Բարիզ ժամանեցին։ Պօէր զօրավարները, անոնց ընկերացողներուն ըսածին նայելով, Բարիզ կու գան միմիայն շնորհակալութեան այցելութիւն մը տալու եւ վաղը Նուվօ-Թէաթրի մէջ հրապարակախօսութեամբ մը իրենց երախտագիտութիւնը յայտնելու Ֆրանսայի։ Պօէր զօրավարները քառասուներորդ ժամ Բարիզ մնալէ ետքը Պերլին պիտի ուղեւորին։ Երկրորդ անգամ Բարիզ այցելելու առթիւն նպաստամատոյց յանձնաժողովներու հետ համաձայնութիւն պիտի գոյացնեն՝ Պօէրներու ըլլալիք օգնութիւնները պէտք եղածին պէս կատարելու համար։ Բարիզի ժողովուրդը երկու տարի առաջ պօէր պատուիրակներուն ըրածին պէս ջերմ եւ համակրական ընդունելութիւն մը ըրաւ պօէր զօրավարներուն՝ Հիւսիսային կայարանին մէջ։ Ոստիկանութեան տեսուչ Պ. Լէբին բարեկարգական միջոցներ ձեռք առած էր կայարանին մէջ ու դուրսը. երկրորդ կարգի սպասման վայրը գեղեցիկ սրահի մը վերածուած էր բոլորովին՝ կարմիր օթոցներով պատած եւ կանանչ տունկերով զարդարուած։ Հոն կը սպասէին Ֆրանսացի կիներու պատուիրակները, որոնց գլուխը կը գտնուէր Տիկին Ալպէր Տիւման, նախագահ Պօէրներու նպաստամատոյց մարմնի մը։ Սպասման սրահին առջեւ տեղ մը յատկացուած էր զանազան պատուիրակութեանց եւ զօրավարները դիմաւորելու գացող անձերուն։ Հոն էին ծերակուտական Պ. Պ. Բօլիա ու Բիօ, երկուքն ալ նախագահ պօէրասէր յանձնաժողովներու, երեսփոխան Պ. Պ. Միլլըվուա ու Մօրժ Պէրժէ, պետական խորհրդական Հէրպէրթ եւ այլն։ Պրիւսէլլի ճեպընթացը սովորականէն երկու վայրկեան առաջ ժամանեց։ Առաջին կարգի վակոններուն ուղեւորները պոռացին թէ պօէր զօրավարները երրորդ կարգի վակոններուն մէջ են։ Պ. Պ. Բօլիա ու Հէրպէրթ յառաջացան, բայց արդէն կառախումբին ուղեւորները եւ բազմաթիւ հետաքրքիրներ, որոնք չի գիտցուիր թէ ո՛ւրկէ երեւան ելան, շողեկառքին առջեւ խռնուեցան։ Շատերը պարապ վակոններուն երդիքներուն վրայ կ'ելլէին։ Կառախումբը կեցաւ. նախ երեւցաւ Պոթայի նախկին թիկնապահ Պ. Սանտպէրկ որ երեք զօրավարներուն թարգմանը պիտի ըլլայ որչափ ատեն որ Բարիզ մնան։ Այդ անձը խոշոր ծաղկեփունջ մը բռնած է՝ ֆրանսական գոյներուն յարմարցուած՝ զոր, կառախումբը Սէն-Քանթէն կեցած ատեն, տեղւոյն Պօէրասէրները տուած էին։ Վակոններէն մէկին դրանը առջեւ երեւցաւ բարձրահասակ եւ կլոր ու ժպտուն դէմքով մարդ մը՝ անկեղծ ու բարի նայուածքով։ «Պոթան է» պոռաց մէկը։ Իսկոյն բոլոր ներկաները գլխարկնին հանեցին. ընդհանուր լռութիւն կը տիրէր։ Երբ Պ. Բօլիա կը սեղմէր Պոթայի ձեռքը, Տըլարի ու Տէվէթ վակոնէն դուրս ելան։ Ատոնք ճանչնալը շատ դիւրին էր, վասն զի անոնց կենդանագիրները գրեթէ յաճախ կը հրատարակուին Բարիզի մէջ։ Տըլարի դիւրաւ ճանչցուեցաւ՝ իր հայրապետական խոշոր մօրուքէն եւ Տէվէթ ալ իր թախծալից ու խիստ դէմքէն, բայց հոն հաւաքուողները կը զարմանային անոնց առողջութիւնը տեսնելով, վասն զի շատ քիչ սպիտակ թել կայ անոնց մազերուն մէջ. նաեւ անոնց կեցուածքէն բնաւ յայտնի չէ թէ երեք տարի տոկացած ըլլան աններդհատ ճակատամարտներու։ Երեք զօրավարները սեւ ռըտէնկոթ կը կրէին. բոլոր ներկաներու ձեռքերը սեղմեցին. կատարեալ լռութիւն կը տիրէր։ Ամէն ոք Պոթայի, Տըլարիի ու Տէվէթի երեսը կը նայէր։ Զօրավարները շատ գոհ կ'երեւային այդ համակրական ընդունելութենէն։ Երբ երեք զօրավարները քով քովի ուղղուեցան դէպ ի սրահը «Կեցցե՛ն Պօէրները. կեցցե՛ն դիւցազները. կեցցե՛ն Պոթա, Տըլարի, Տէվէթ» ձայները լսուեցան։ Զօրավարները կ'ողջունէին հոն գտնուողները։ Զօրավարները բաւական դժուարութեամբ սրահէն ներս մտան, ուր քանի մը մասնաւոր հրաւիրեալներ միայն կրցան անոնց հետեւիլ։ Նախ. Պ. Բօլիա ճառ մը արտասանեց զոր պօէր զօրավարները ոտքի կեցած ունկնդրեցին։ Ծերակուտականը բարի գալուստ մաղթեց եւ ըսաւ թէ Ֆրանսայի համոզումը այն է որ Պօէրները օր մը նորէն ձեռք պիտի անցընեն իրենց անկախութիւնը, բայց թէ ի՛նչ միջոցաւ, ատիկա կարելի չէ հիմակուընէ գուշակել։ Ատենաբանը ըսաւ թէ Ֆրանսա ամէն կերպով պիտի օգնէ Պօէրներուն։ Բոլոր ներկաները ծափահարեցին։ Պ. Սանտպէրկ այդ ճառին հոլանտերէն մէկ ամփոփումը ըրաւ պօէր զօրավարներուն։ Երեք զօրավարները եռանդագին կերպով սեղմեցին Պ. Բօլիայի ձեռքը։ Պոթա թարգմանի միջոցաւ շնորհակալութիւն յայտնեց եւ ըսաւ.

«Երբ Բրիւկէր նախագահը Եւրոպա ղրկեցինք, շատ մտահոգ էինք թէ՛ ինչ պիտի ըլլայ. մեր զօրախումբերուն ու Եւրոպայի միջեւ յարաբերութիւնները խզուած էին. բայց բարեբաղդաբար անգլիական կառախումբ մը գրաւեցինք, ուր նամակներ եւ լրագիրներ գտանք, որոնք Ֆրանսայի մէջ մեր նախագահին եղած ջերմ ընդունելութիւնները կը նկարագրէին։ Այն ատեն ըսինք թէ Ֆրանսայի հին իտէալը միշտ միեւնոյն է։ Մեր ժողովուրդը շատ տառապեցաւ, եւ ստիպուեցանք կնքել հաշտութիւն մը որ թէ՛ ձեզի եւ թէ մեզի համար մեծ հարուած մը եղաւ։ Մինչեւ հաշտութեան խոնարհեցանք, եւ հիմա կը յուսանք որ մեր նոր կառավարութիւնը շուտով միջոցները պիտի գտնէ ինքնօրինութիւն տալու մեզի, որուն իրաւամբ արժանի եղանք։ Մեր ժողովուրդը իրականապէս եւ ուղղամտութեամբ զինընկէց եղաւ. որոշած ենք հաւատարիմ մնալ։ Կը յուսանք, սակայն, թէ մեր բոլոր բարեկամները մեզի պիտի օգնեն յայտնելու մեր երեք զգացումները եւ թող պիտի չտան որ տիղմի մէջ թաթխուինք։ Շատ շնորհակալ ենք ձեր ընդունելութեանը համար, եւ կը յուսանք նորէն առիթը ունենալ ձեզ հետ տեսակցելու մեր պաշտօնին նկատմամբ։»

Պոթայի խօսքերը երկարատեւ ծափահարութիւններով ողջունուեցան։ Ցետոյ խօսք առաւ պետական խորհրդական Պ. Հէրպէրթ՝ Պօէրներու օգնութեան յանձնաժողովին անունով. նաեւ տիկին Ալպէր Տիւման որ ըսաւ թէ իր նախագահած ընկերութիւնը արդէն 120,000 ֆր. ղրկած է հարաւային Ափրիկէ։ Ցետոյ Պոթա, Տըլարի ու Տէվէթ կառք նստեցան՝ խանդավառութեամբ ողջունուելով ներկաներուն կողմէ։ Կայարանէն մինչեւ Օթէլ տը Հոլանտ եռանդագին «կեցցէ՛»ներով ողջունուեցան։ Զօրավարները առաջնորդուեցան առաջին յարկը, ուր ընդունելութեան սրահ մը յատկացուած էր։ «Պօէր տղոց կեանքը» Ընկերութեան նախագահ տիկին Մորիս Ֆօքէօ ու քոյրը ներկայացան՝ իրենց փոքր զաւակներով որոնք փոքրիկ ծաղկեփունջեր նուիրեցին Պոթայի։ Պօէր զօրավարը ողջագուրեց զանոնք եւ անոնց մէկը գրկած պատշգամ ելաւ. դուրսը գտնուողները խանդավառ ցոյց մը ըրին։ Հակաանգլիական ձայներ ալ լսուեցան, բայց «Մարսէյեզը» անլսելի ըրաւ զանոնք։ Պօէր զօրավարները քանի մը անգամներ ստիպուեցան պատշգամ ելլել։ Սրահին մէջ ընդունելութիւնները սկսած էին. բազմութիւն կար, այնքան որ շատերը սանդուխներուն վրայ կեցած էին։ Պատգամաւորութիւններ կը ներկայանային հետզհետէ։ Տէվէթ ատոնցմէ մէկին ուղերձին պատասխանելով ըսաւ.

«Մեր երակներուն մէջ հոսող ֆրանսական արիւնին հետեւանքովն էր որ կրցանք տոկալ այդքան տառապանքներու։ Մեր կիներուն ու տղոց քաջութիւնը, անձնուիրութիւնը եւ յարատեւութիւնը կ'ապացուցանեն թէ արժանաւոր սերունդը կը կազմենք ֆրանսական ժողովուրդին։ Անբացատրելի երջանկութիւն մը կը զգամ գտնուելով անոնց մէջ որոնք այնքան աջակցեցան մեր դժբաղդ ընտանիքներուն։ Մեծ երախտագիտութեամբ կ'ընդունինք ձեր խոստումները։ Քիչ ատենէն առիթը պիտի ունենանք ձեզի բացատրելու Եւրոպայի մէջ մեր ունեցած պաշտօնը. բոլոր պօէր զօրավարները վստահ են թէ մեզ մոռնալ ընելէ ետքը, պիտի չմերժէք ձեր օգնութիւնը նուիրելու, գիտնալով որ ի՛նչ եղանակով պիտի բաշխենք այդ օգնութիւնը։»

—Զօրավարները տակաւին կայարանէն ճամբայ չելած, տան մը պատշգամէն տակի երկաթ դիրանը՝ վեց քիլօ ծանրութեամբ, գիպուածով վար ինկաւ եւ վիրաւորեց Բէյեան անուն մարդ մը, որ անմիջապէս հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՕԷՐՆԵՐԸ

Ունկնդրութեան խնդիրը.— Պօէր զօրավարներուն ուղեւորութեան նպատակը.— Տեվէթի յայտարարութիւնը։

Պերլին, 12 հոկտ.— Ֆրանքֆուրթեր Ցայթունկի Լա Հէյի թղթակիցը իր լրագրին կը հաղորդէ Տէվէթի հետ ունեցած տեսակցութեան արդիւնքը։ Պօէր զօրավարը սա յայտարարութիւնը ըրեր է.

«Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկի ըսածները անշուշտ բոլորովին յերիւրանքներ չեն, բայց զեկոյցները երրորդ անձի մը կողմէ եղան մեզի, եւ այնպէս նկատեցինք թէ այդ զեկոյցները ուղիղ ճամբով մը եղած չեն մեզի։ Անմիջապէս պիտի ընդունէինք պաշտօնական հրաւէր նկատուելիք ամէն բան եւ անշուշտ Անգլիոյ դեսպանին միջնորդութիւնը պիտի խնդրէինք, եթէ պաշտօնապէս փափաք յայտնուէր։ Պէտք եղածին չափ վերջնական ու յստակ չնկատուած հրաւէր մը չենք կրնար ընդունիլ։ Ճշմարտութիւնը սա է թէ չէինք ուզեր Գերմանիոյ կայսեր ներկայանալ, վասն զի, կ'ուզեմ որ ըսածս լաւ հասկցուի, Գերմանիոյ կայսրը շատ համակրելի է, որուն համար ամենամեծ յարգանք կը տածենք ես ու ընկերներս։ Մեծ պատիւ մը պիտի ըլլար մեզի համար երբ այդքան մեծանուն վեհապետ մը փափաք յայտնէր ընդունելու մեզի պէս խեղճ անձեր։ Բայց այդ ընդունելութիւնը երբ կատարուէր, պիտի ստիպուէինք մեր բոլոր այցելած երկիրներուն վեհապետներուն ներկայանալ. այդ պարագային մեր ուղեւորութիւնը քաղաքական հանգամանք մը պիտի ստանար, ուրկէ բոլորովին կ'ուզենք զգուշանալ։ Պարզ անհատներ ենք. մեր ուղեւորութեան նպատակն է նպաստ հաւաքել մեր դժբաղդ ժողովուրդին համար։ Այդ է մեր միակ նպատակը, ուրկէ բնաւ պիտի չշեղինք։»

ՀԱՆՔԱԾՈՒԽԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ներածման տուրք.— Նախագահին ընելիք առաջարկը.— Հանքածուխի տագնապը.— Իրաւարարութիւն։

Նիւ-Եորք, 12 հոկտ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն Թրիպունի լրագրին թէ Նախագահ Ռուզվէլթ վերջնականապէս որոշած է Խորհրդարանին առաջարկել որ ջնջէ հանքածուխին վրայ դրուած ներածման տուրքը։ Այդ առաջարկը պիտի ընէ Խորհրդարանի առաջիկայ նստաշրջանին։ Հանքածուխ արտադրող նահանգներու եւ գաւառներու երեսփոխանները ու ծերակուտականները չպիտի ուզեն համակերպիլ այս առաջարկին, բայց մեծամասնութիւնը պիտի հաւանի, մանաւանդ Նիւ-Ինկլընտի նահանգներուն մէջ, ուր, կարելի է ամերիկեանէն աղէկ հանքածուխ գնել Նոր-Սկովտիայէն, եթէ երբեք ներածման տուրքը ջնջուի։

—Նիւ-Եորքի կրթական Խորհուրդը կը վարանի հարիւր հազար տոլար վարկ քուէարկել, Կալէսի երկրին հանքածուխ գնելու, Պրուքլինի դպրոցներուն համար։ Նիւ-Եորք-Սըն լրագիրը վերջերս գիտել կու տար թէ ածուխին տեղ շատ լաւ կրնայ գործածուիլ աղիւսը՝ քարիւղի մէջ թաթխուած։ Այս յայտարարութեան վրայ, աղիւսի կարեւոր գողութիւններ պատահեցան նոր կառուցուելու վրայ եղող շէնքերու շրջակայքը։ Ձեռնարկուները ոստիկանութեան դիմեցին, խնդրելով որ պաշտպանեն իրենց շինուածանիւթերը։ Ուաշինկթընի Խորհրդարանին ունեցած ածուխի մթերքը անբաւական է տաքցնելու մասնախումբերու սրահները եւ վերելակները բանեցնելու, յառաջիկայ ամսոյն 15էն սկսեալ։ Պոմպի նաւթահորերուն աշխատութիւնները առաջացած են. անոնց չզտուած քարիւղը պիտի գործածուի օգտակարապէս։ Կարծր հանքածուխի յարաճուն անբաւականութիւնը զգալի կ'ըլլայ նաեւ ծովային պաշտօնատան մէջ, ուր կը կարծուի թէ անհրաժեշտ է յապաւել կամ ջնջել արեւմտեան Հնդկաստանի ջուրերուն մէջ ձմրան կատարուելիք ռազմափորձերը։ Նիւ-Եորքցի շատ մը աղքատներ փայտ կը ժողվեն Հարլէմի գետակին մէջ։ Նոյնպէս քաղքին հիւսիսային կողմը, ընդարձակ հողերու մէջ կուտակուած մոխիրի դէզերը կը քրքրեն եւ յաճախ վառելանիւթ կը գտնեն հոն։

—Նիւ-Եորքի մէջ լրագիր չկայ որ առնուազն երկու էջ չնուիրէ հանքածուխի խնդրին։ Հէրալտ իր այսօրուան թիւին մէջ տասնըհօթը սիւնակ լուր կը հրատարակէ այդ խնդրին վրայ. նոյնչափ ալ Թրիպունը, թէեւ ճշմարիտ լուրերը երկու տողով ծանուցանել կարելի ըլլայ։ Այն լուրը, որուն անհամբերութեամբ կը սպասէ ամերիկեան ժողովուրդը, հանքածուխի խնդրին վերջանալն է։ Պատերազմական նախարար Պ. Ռութ, երէկ, Նիւ-Եորք հասաւ։ Նախարարը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Բիէրբոնթ Մորկանի հետ, իր զբօսանաւին մէջ։ Կը կարծուի թէ Պ. Ռութ, Նախագահին կողմէ պատգամագիր մը ներկայացուցեր է Պ. Մորկանի։ Այդ պատգամագրին պարունակութեան վրայ ո եւ է մանրամասնութիւն չի գիտցուիր։ Ամերիքէն կը կարծէ թէ Պ. Ռուզվէլթ կը ջանայ Պ. Մորկանի իրաւարարութեան յանձնել գործաւորներուն եւ հանքատէրերուն միջեւ ծագած վէճերը։ Նորէն կը շրջի սա զրոյցը թէ Պ. Ռուզվէլթ մտադիր եղած ըլլայ հանքածուխի հանքերը շահագործել տալու կառավարութեան հովանաւորութեան տակ։ Այս զրոյցին իբր հաստատութիւն առաջ կը բերուին այն խորհրդակցութիւնները որոնք տեղի կ'ունենան նախագահին եւ ընդհանուր դատախազին միջեւ։ Ձեռնհաս անձեր կ'ըսեն թէ բացառիկ միջոցներ եթէ ձեռք առնուին ածխային կեդրոններու մէջ, կառավարութիւնը օրինաւորապէս իրաւունք պիտի ունենայ շահագործելու հանքերը։ Մ. Նահանգաց ամէնէն մեծ քսան քաղաքներէ հասած լուրերուն նայելով, ածխաքարի մթերքները բոլորովին սպառած են։ Այդ քաղաքներէն ոմանց մէջ գործարանները դադրեցուցեր են իրենց աշխատութիւնները։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խնամակալութիւն եւ օտարականները.— Բարեկամական տրամադրութիւններ։

Բեքին, 11 հոկտ.— Խնամակալուհին ընդունելով օտար տէրութեանց դեսպանները, որոնք իրենց երկիրները կը մեկնին արձակուրդով, յիշեցուցեր է անոնց թէ ի՛նչ կարեւորութիւն ունի տէրութեանց հետ լաւ յարաբերութիւններ ունենալը։ Խնամակալուհին յայտարարեր է թէ արքունիքը եթէ ճանչցած ըլլար օտարազգի կիները, բան մը որուն արգելք եղած էր արտաքին գործոց Խորհուրդը, 1900ի դէպքերը տեղի չէին ունենար։

—Մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին յառաջիկայ հոկտ. 18ին, դիւանագիտական մարմնոյն ըլլալիք ընդունելութեան առթիւ։ Այս պատրաստութիւնները նոր հաւաստիք մը կ'ընծայեն այն բարեկամական յարաբերութեանց նկատմամբ, զորս արքունիքը կ'ուզէ ունենալ օտարականներուն հետ։

ՇԱՔԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուսիոյ առարկութիւնը.— Անգլիոյ զեկոյցը.— Համաժողով Բիէվի մէջ։

Բեդերսպուրկ, 10 հոկտ.— Շաքարային ճարտարարուեստի ներկայացուցիչները համաժողով մը կը գումարեն Բիէվի մէջ։ Նախագահն է իշխան Օպոլէնսքի, նիւթական նախարարութեան օգնականներէն մէկը։ Այդ համաժողովը, ի մէջ այլոց պիտի քննէ հաւանական արդիւնքները Պրիւքսէլի մէջ կնքուած շաքարի պայմանագրութեան առաջ բերած ազդեցութիւնը ռուս երկրագործներու եւ գործարանատէրերու վրայ։ Նիւթական նախարար Պ. Վիթթէ զեկոյց մը ստացած է Անգլ. կառավարութենէն, ի պատասխանի այն զեկոյցին, զոր Ռուսիա ղրկած էր Պրիւքսէլի շաքարի համաժողովին մէջ ներկայացուցիչ ունեցող տէրութեանց։ Անգլ. զեկոյցը կը մերժէ սա առարկութիւնը թէ չէ կարելի պատժի վերաբերեալ պայմանը գործադրել, առանց առեւտրական ներկայ դաշնագիրները բռնաբարելու։ Այս առարկութիւնը, անգլիական զեկոյցին մէջ, հակասական կը նկատուի, բաղդատելով ռուս ներկայացուցիչներու կողմէ եղած յայտարարութեանց։ Նիւթական նախարար Պ. Վիթթէի բացակայութեան պատճառաւ, վեց շաբաթէն առաջ պատասխան չպիտի տրուի անգլիական զեկոյցին։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Սէն-Վէնսէսլասի Սնտուկին գողութիւնը.—Նորանոր յայտնութիւններ.— Հաշուեքննութիւն.— Հայր Եսթէրհազի ժեզուիթութենէ հրաժարիլը։

Բուտա, 12 հոկտ.—Սէն-Վէնսէսլասի սնտուկին գողութիւնը տակաւին կը յուզէ միտքերը։ Անյայտացած գումը նախապէս կարծուածէն շատ աւելի է եւ չորս միլիոն ֆր. կ'ենթադրուի։ Ուրիշ քանի մը հոգիներ ալ ձերբակալուեցան, որոնց մէջ կայ մոնսէնեօր Տրոգտի սպասուհին, որ ամբաստանուած է թէ սեղեակ էր իր տիրոջը աւարքին։ Այդ կնոջ տունէն բազմաթիւ գոհարեղէններ եւ մեծարժէք առարկաներ գտնուեցան։ Կ'երեւայ թէ այդ հաստատութեան պաշտօնեաներէն, եկեղեցական թէ աշխարհական, շատերը գոհացուցիչ բարոյական մը չունէին։ Նարոտնի Լիսթի կը պատմէ թէ քանի մը տարի առաջ դեռատի աղջիկ մը իբրեւ աւանդ գումար մը տարած ատեն՝ նոյն հաստատութեան դիւաններէն մէկուն մէջ հրապուրուած էր։ Աղջիկը թէեւ բողոք մատուցեր, սակայն գործը խեղդուեր է ազդեցութիւններու շնորհիւ։ Երէկ բազմաթիւ անձեր, մանաւանդ եկեղեցականներ ու փոքր խանութպաններ, նոյն սնտուկին դիմեցին եւ զայրոյթով հետ պահանջեցին իրենց կողմէ աւանդ թողուած գումարները։ Անկարգութիւններ ալ ընծայուեցան. բոլոր վճարումները տասնըհինգ օր պիտի դադրին, որպէս զի կարելի ըլլայ սնտուկին հաշուետումարները ամբողջութեամբ քննել։ Կը յուսացուի թէ սնտուկը որ շատ մը անշարժ կալուածներ ունի, պիտի կրնայ վճարումները կատարել։ Չեխերու բարձր կղերականութիւնը, որուն հովանիին տակ հաստատուած է Սէն-Վէնսէսլասի սնտուկը, ամէնէն աւելի շահ ունի աղէտի մը առաջքը առնելու համար։ Ըսուեցաւ որ մոնսէնեօր Տրոգտ անձնասպան եղած է իր բանտին մէջ, բայց այդ լուրը կը հերքուի։ Այդ եկեղեցականը միշտ կը յայտարարէ թէ անմեղ է. բնաւ խռովուած չերեւար։

Բէչթա.— Հետզհետէ կը հասկցուի թէ հայր Եսթէրհազի ինչու կը հրաժարի ժէզուիթներու միաբանութենէն. պատճառը այն է որ պիտի ամուսնանայ ֆրանսացի աղքատ բայց ազնուական կնոջ մը՝ Մառի Ֆրանսիսքա Թէլար մարքիզուհիին հետ, որուն՝ Բէչթայի ազնուապետական շրջանակներուն մէջ հանդիպելով սիրահարուեր է։ Մարքիզուհին որ երեսունըչորս տարեկան է, քանի մը տարիէ ի վեր Բէչթա կը բնակէր՝ ֆրանսերէնի ուսուցչութիւն ընելով։ Քանի մը ամիս առաջ յանկարծ անյայտացաւ առանց հետք մը թողլու։ Հայր Եսթէրհազի ալ, որ յարաբերութիւն ունէր անոր հետ, չէր գիտեր թէ ո՛ւր գացած է։ Զրոյց կար թէ Բարիզ գացած է, քաղաքական կուսակցութեան մը ծառայելու, բայց Բէչթայի մէջ անոր բնակարանը խուզարկուելով այդ պարագան հաստատող բան մը չգտնուեցաւ։ Վերջերս հայր Եսթէրհազի կը քարոզէր հունգարացի օրիորդներու եկեղեցիին մէջ, երբ անոնց մէջ տեսաւ մարքիզուհին. վերսկսաւ իր առաջուան յարաբերութիւնները, հակառակ միաբանութեան անդամներուն սպառնալիքին թէ տնօրէնին իմաց պիտի տան։ Քանի մը օր առաջ Հայր Եսթէրհազի ըսաւ թէ Վիէննա կ'երթայ իր մեծերուն մօտ ինքզինքը արդարացնելու, բայց ոչ Վիէննա գնաց եւ ոչ ալ Բէչթա դարձաւ։ Կ'ըսուի թէ հիմա Ռիվիէրա կը գտնուի մարքիզուհիին հետ եւ անկէ գրուած է այն նամակը, որով կը ծանուցանէ թէ՛ ժէզուիթներու միաբանութենէն հրաժարիլը եւ թէ նշանուիլը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Քերքի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Սուրիոյ նահանգին Իտարէի ժողովին անդամներէն Մուսթաֆա փաշա։

—Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան ոստիկան-զինուորներու երկրորդ ճիւղին տեսուչ Օսման էֆ.ի։

—Ֆէրիգութեան աստիճան տրուեցաւ. կայս. պատուակալ թիկնապահ եւ թնդանօթաձիգներու ուսուցիչ Իմհոֆ փաշայի, ամրութեանց ուսուցիչ Ալլէր փաշայի, հետեւակներու ուսուցիչ ֆոն Տիթ Բովէրթ փաշայի եւ հեծելազօրքերու ուսուցիչ Ռոտկիչ փաշայի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Օսմ. Պանքային Լոնտոնի ճիւղին տնօրէն Պ. Պարիի եւ երրորդ կարգի՝ տնօրէնի օգնական Պ. Սիւլիվանի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Եգիպտոսի Հրեաներուն խախամպաշի Րաֆայէլ էֆ.ի, Երուսաղէմի խախամպաշի Իլիաս Շար էֆ.ի, Սէլանիկի խախամպաշիի գայմագամ Բոնէն էֆ.ի եւ Վիէննայի հրեայ հասարակութեան պետ Մարքոս Բոլոսօ էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գերմանացի գրագէտ Պ. Բօլ Լինտէնպէրկի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կ. Պոլսոյ մէջ փաստաբան Իտալացի Պ. Ժորժ Շապէրի։

ՊՈՒԼՂԱՐ ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.—Թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Սէրէզ գաւառոյ Թ. զօրաբաժնին հրամանատար Իպրահիմ փաշայէ, Գ. զօրաբանակին հրամանատարէն եւ Սելանիկի կուսակալութենէն առնուած հեռագիրներ ծանուցին թէ ութ-տասը օր առաջ Սէրէզի գաւառին Րազլըքի ու Ճումայի Պալայի կողմերը կարգ մը պուլկար աւազակներ երեւան ելլելով, զինեալ վիճակի մէջ շփոթութիւն ու խռովութիւն յարուցեր են։ Այդ կողմերու քանի մը գիւղերու պուլկար ժողովուրդը իրենց հետ գործելու հրաւիրեր են եւ նոյն ժողովուրդը, աւազակներուն կողմէ եղած այդ թելադրութեան ու ճնշման ազդեցութեամբ, իրենց գիւղերէն հեռացեր ու լեռները փախեր են։ Ատոր վրայ, հարկ եղած միջոցներուն ձեռնարկուելով, Սէրէզ գաւառոյ Թ. զօրաբաժնին հրամանատար Իպրահիմ փաշայի հրամանին տակ եղած զինուորներէն մաս մը ղրկուեր է աւազակներու գտնուած տեղերը. նոյն խռովարարները պաշարելու եւ անոնց վրայ ճնշում բանեցնելու մասին հարկ եղած անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնուելով, կայս. զինուորներուն կողմէ եղած խիստ աչալուրջ ու կանոնաւոր ճնշումներուն շնորհիւ, այդ աւազակները ցիրուցան փախեր են. ատոնց մէկ մասն ալ ձերբակալուելով յանձնուեր է դատական պաշտօնեաներուն։ Գալով այն գիւղացիներուն որոնք աւազակներուն հետ լեռները գացած էին, ատոնց մեծ մասը, տեսնելով որ կայս. զինուորներուն զօրութեան հետեւանքով աւազակները ցիրուցան եղած են, յայտարարեր են թէ արդէն աւազակներուն բռնադատութեանը տակ իրենց բնակարանները թողլով լեռները քաշուած էին, ուստի ներողութիւն խնդրելով սկսեր են իրենց գիւղերը դառնալ. նաեւ աւազակներուն կողմէ իրենց տրուած զէնքերն ալ տեղական կառավարութեան յանձներ են։ Կարգ մը գիւղացիներ ալ նկատելով որ իրենց այդ ընթացքին համար պատասխանատու են կառավարութեան հանդէպ եւ յանցաւորութեան արժանի, չեն համարձակիր իրենց գիւղերը դառնալ. ուստի խնդրուեր է որ ատոնց համար ալ կայս. գթութիւն ու ներողութիւն շնորհուի։ Արդ, Վեհ. Սուլթանը նկատելով որ ատոնք զղջում կը յայտնեն ու ներողութիւն կը հայցեն, Իր գթառատ ողորմութեամբ բարեհաճեցաւ ներում շնորհել ատոնց եւ արտօնել որ գիւղերնին դառնան. նաեւ հրամայեց որ այդ պարագաները տեղական կառավարութեան եւ իրենց կրօնականներուն միջոցաւ հաղորդուին այդ գիւղացիներուն։ Վերոգրեալ հեռագիրները կը ծանուցանեն նաեւ թէ այդ աւազակութեան արարքները որոնք քանի մը օր առաջ գործուած էին, ձեռք առնուած միջոցներով բնականաբար չկրցան շարունակուիլ եւ անդորրութիւնը հաստատուեցաւ. միանգամայն շատ քիչ ատենէն այդ աւազակութեանց հետքը պիտի չմնայ։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՐԹՈՒԿԱԼ.— Ծանուցուեցաւ թէ մտադրութիւն կայ Լիզպոնայի մէջ օսմ. դեսպանութիւն մը եւ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ Պորթուկալի դեսպանութիւն մը հաստատել։ Լիզպոնայի լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ դեսպանութեանց հաստատումը որոշուած ըլլալով, Պորթուկալի կառավարութիւնը որոշած է Բարիզի իր դեսպանը Կ. Պոլիս ղրկել նոյն պաշտօնով։

ՊԷԼՃԻՔԱՅԻ դեսպանատունը Բ. Դըրան մատոյց Լէօբոլտ Թագաւորին կողմէ Վեհ. Սուլթանին ուղղուած այն գրութիւնը, որով Պէլճիքայի Մառի Հանրիէթ Թագուհիին մահը կը ծանուցանէ։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարար Հասան փաշա ապաքինած ըլլալով, վաղը կամ միւս օրը իր պաշտօնատեղին յաճախել պիտի սկսի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Աւստրիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնսթան արձակուրդ ստացած ըլլալով, երկուշաբթի օրը Արեւելեան ճեպընթացով Բարիզ պիտի ուղեւորի եւ անկէ Սամպէլի իր կալուածը պիտի երթայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանուեցաւ Պէլկրատի դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Մանսուրով, փոխանակ Պ. Սչէկլովի որ Չէթինեէի դեսպան կարգուած է։ Պ. Մանսուրով երբեմն երկրորդ քարտուղար էր Կ. Պոլսոյ դեսպանատան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Պաշտօնական Զեկոյց մը կ'ըսէ թէ Կազայի մէջ երեւան ելած հիւանդութիւնը քոլերայէն զատ ուրիշ ախտի մը վերագրել կարելի չըլլալով, այդ տեղերու ժամանումները, Կազան մէջը ու Եաֆան դուրսը ըլլալով, տասը օրուան քարանթինայի պիտի ենթարկուին։ Առողջապահական մասնագէտ բժիշկ տոքթ. Պէտնավսքի որ Պէրութ կը գտնուի, իսկոյն Կազա պիտի ղրկուի, հիւանդութեան իսկութիւնը երեւան հանելու։ Կազայէն մինչեւ Եաֆա՝ ամբողջ ծովեզերքին ժամանումները տասը օրուան քարանթինայի ենթարկուած ըլլալով, Կազա քաղաքը չղթայի տակ պիտի առնուի եւ ցամաքի ճամբով ուղեւորներու մեկնումը բոլորովին պիտի արգիլուի։

—Եգիպտոսի մէջ չորեքշաբթի օրը քոլերայէ 95 դէպքեր ու 76 մահեր պատահեցան։

—Եօքոհամայի մէջ (Ճափոն) ժանտախտին երեւան ելած ըլլալը պաշտօնապէս հաստատուած է։

—Եգիպտոսի մէջ, յուլիս 15էն մինչեւ հոկտ. 13, քոլերայէն 38,264 դէպքեր ու 32,282 մահեր պատահեր են։ Հաւանական նկատելով որ մինչեւ հոկտ.ի վերջը փոլէրան բոլորովին անհետանայ, առողջապահական արտաքոյ պաշտօնեաները կը դադրեցուին եւ ամսական հիւանդանոցները կը վերցուին։ Հիմա վարակեալներուն մէջ օտարազգի չկայ։

—Գանիրէի մէջ Հալիմ Սայեան անուն մարդ մը ափրոդիտեան ախտէ բռնուելով, լրագրական ծանուցումներու մէջ դեղահատի մը պատրաստութիւնը տեսնելով Մինիայի մէջ դեղագործի մը չինել կուտայ եւ հազիւ թէ դեղահատը կը կլլէ, սաստիկ խիթ կը զգայ եւ փորհարութիւն կ'ունենայ։ Բժիշկ բերուելով քոլէրայէ վարակուած կը նկատուի եւ հիւանդանոց ղրկուելով քիչ ետքը կը մեռնի, առանց յայտնել ուզելու թէ ափրոդիտեան ախտէ վարակուած է։ Յետոյ անոր մէկ բարեկամը խնդիրը երեւան հանած ըլլալով, դեղագործին դէմ դատ կը բացուի։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Խորհուրդը որոշեց կազի տուրքին գործածութեանց համար նորէն տասնըութ քարտուղարներ պաշտօնի կոչել թաղապետական շրջանակներուն մէջ, եւ այդ տուրքին գանձումը յանձնել թաղապետական բարապաններու, հարիւրին երեք վարձքի մը փոխարէն։ Այդ որոշումը մատուցեցաւ Ի. Դրան։

—Քաղաքապետութիւնը կրկին անգամ ծանոյց թաղապետական շրջանակներուն թէ, օրէնքին տրամադրութեան համաձայն, շրջուն էսնաֆներուն պէտք չէ թողտալ որ բազմամարդ փողոցներու մէջ կենան ու առեւտուր ընեն՝ անցուդարձը արգիլելով, վասն զի այդ շրջուն էսնաֆները միայն թաղերուն մէջ պէտք է պտտին՝ տուներու հետ առեւտուր ընելու համար։ Քաղաքապետութիւնը նաեւ հրամայեց տեղեկագրել թէ օրէնքին այդ տրամադրութեան գործադրութիւնը ինչու յապաղած է մինչեւ հիմա։

ՊՈՍՆԱՅԻ ՈՒ ՀԷՐՍԷՔԻ Իսլամներու զաւակներէն ամէն տարի քանի մը տղաք, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Կ. Պոլիս պիտի բերուին՝ այս տեղի վարժարանները յաճախելու։ Առայժմ 12 Պոսնացի ու 3 Հէրսէքցի խումբ տղաք ըստ այսմ Կ. Պոլիս կը բերուին վարժարանները ընդունուելու։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր որ Իզմիր կը գտնուի, այսօր Իմռոզ պտըտելով ճամբայ կ'ելլէ՝ Կ. Պոլիս դառնալու։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը քանի մը օրէն արձակուրդով Պելկրատ պիտի ուղեւորի։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին Տէնիզլի գաւառին Գարա Աղաճ գաւառակին Դայյէր գիւղին մէջ, չաբաթ օրը, Պուլունճքօղլը Մէհմէտ Ալիի տան մէջ չոր խոտեր բռնկելով, հովին սաստկութենէն հրդեհը տարածուեր է։ Այրեր են երեսունըհօթը տուն, բոլոր կարասիներով, նախնական վարժարան մը, երկու խաղախորդարան, երկու հիւանդանոց եւ երկու էշ։ Հրկիզեալներուն հարկ եղած օգնութիւնները եղեր են։

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատեանի հոգաբարձի ճիւղին անդամ Խալիլ Նէջէ պէյ, առջի գիշերը մեռաւ։ Ցուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուելով մարմինը թաղուեցաւ Եյուպի մէջ։ Խալիլ Նէջէ պէյ, որ 74 տարեկան էր, որդին է նաւական նախկին նախարար վախճանեալ Մէհմէտ Հալէթ էֆ.ի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ. — Պէլկրատէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Մոնիթէօռ, Պոսնայի կուսակալ Րէշատ փաշա, երկուշաբթի օրը, Վրանիա ժամաներ է՛ Վեհ. Սուլթանին անունով ողջունելու Սերպիոյ թագաւորը ու թագուհին։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ նաւաբաժինը մարզանքներ կը կատարէ Մալթայի ու Քորֆուի մէջտեղը՝ ճակատամարտի, յարձակումի, նաւահանգիստի պաշտպանութեան եւ խուզարկութեան փորձեր ընելով։ Յունաստանի ծովեզերքներուն վրայ տուներ վարձուած են՝ իբրեւ դիտարան։ Մարզանքներէն ետքը նաւաբաժինը Անգլիա պիտի դառնայ։ Անգլիական այդ նաւաբաժինը վաթսունըհինգ մարտանաւերէ կը բաղկանայ։

ՍԿԻՒՏԱՐ-ՔԱՏԸՔԻՒՂԻ ջուրի Ընկերութեան վարչական Խորհուրդը որոշեր է Ընկերութեան մենաշնորհը ու բոլոր իրաւունքները փոխանցել ուրիշ Ընկերութեան մը։ Այս վերջնոյն պատուիրակները, քանի մը օրէ ի վեր, հիմնական Ընկերութեան հաշիւները կը քննեն, հաստատուած թուականէն սկսելով։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԸ.— Քաղաքապետութեան կողմէ եղած ձեռնարկներով այս չաբթու սովորականէն չորս հարիւր ոչխար աւելի ժամանեցին Ուզուն-Զայըր։ Մսավաճառներու մինչեւ կատարուած քաշխումին ատեն միսին գինը իւրաքանչիւր օխային երեսուն փարա իջաւ։ Մսավաճառներն այս չաբթու անշուշտ նոյն համեմատութեամբ պիտի ծախեն միսի գինը։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանը, առջի օրը, Այաստեֆանոս երթալով, այցելեց Կալաթարիայի ռուս եկեղեցին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Ցորենի գիները կայուն են։ Երէկ Անատոլէն 12,500 քիլէ ցորեն բերուեցաւ։

—Լիոնէն առնուած լուրերու նայելով, մետաքսի գիները անընդհատ կը բարձրանան դանդաղօրէն։ Պրուսայի 18/22ը ծախուեր է 43.50-44 ֆր.ի։

—Ճէնովայէն կը հեռագրեն թէ Ռիզոն բրինձի գիները բարձրացեր են։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Յունաց Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ նորընտիր ներկայացուցիչ Տ. Նիկոդիմոս, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՍԻՒԷԶԻ ջրանցքին մէջ չոգենաւ մը խրած ըլլալով, նաւերու անցքին արգելք կ'ըլլայ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութիւնը որոշեց ամսոյս 28ին իր կեդրոնին մէջ կատարել չերամարուծութեան մրցման քննութիւնը, որուն միայն պիտի մասնակցին Թուրքիոյ երկրագործական վարժարաններուն եւ չերամարուծական վարժարանին շրջանաւարտները։

ՊԵՐԼԻՆԻ մէջ մօտերս պիտի գումարուի Թոքախտի միջազգային համաժողով մը, որուն օսմ. կառավարութիւնն ալ պիտի մասնակցի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ առողջապահական վարչութիւնը վերցուց Իզմիրի ժամանումներուն դէմ հաստատուած քարանթինան։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը որոշեց Գարաքէօյի կամուրջին վրայ առաջին կարգի ուղեւորներուն համար սպասման սրահներ չինել, տոմսակ վաճառուած տեղերը նորոգել եւայլն։

ՄԻՏԻԼԼԻՆԷՆ կը գրեն թէ ձիթապտուղը թէեւ այս տարի առատ է, սակայն մինչեւ հիմա տիրող երաշտութենէն կը վախցուի թէ այդ բերքը վնասուի, ուստի քանի մը օրէ ի վեր անձրեւի համար աղօթքներ կ'ըլլան։

ԿԷՂԾ ԽԵՑԳԵՏԻՆ.— Յունական թերթերը կը պատմեն թէ, անցեալ օր, անգլիացի մը եփած խեցգետին մը տեսնելով մարդու մը ձեռքը երեսուն դրուչի գներ է. իրիկուան ճաշելու ատեն տեսեր է թէ խեցգետինը պարապ է ու խմորով լեցուած։

ԱՅՆՈՐՈԶԻ Քսիրոբոթամ վանքէն Փլիմօ անուն կղերական մը, անցեալները, երկաթագործի աշակերտ՝ 17 տարեկան Բանաքոթի հետ վանքէն դուրս ելեր ու չէ վերադարձեր։ Խուզարկութիւն կատարուելով վանքին մօտ կղերականին մարմինը գտնուեր է քանի մը տեղէն դաչոյնով վիրաւորուած։ Բանաքոթ ձերբակալուելով ըսեր է թէ ինք սպաննած է զայն կռիւի մը հետեւանքով։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ մէջ Ռաֆայէլ անուն Հրեայ մը իր երեք տարեկան մանչ տղան՝ Իսաք՝ Պասէմիրի կողմը Վասիլիկ անուն կնոջ մը տունը կը ղրկէր դաստիարակուելու համար՝ եւ ամսական 10 դրուչի։ Տղան գիշերները հօրը տունը կը դառնար։ Եռշաբթի օրը Վասիլիկ Ռաֆայէլի դիմելով ըսեր է թէ տղան յանկարծամահ եղած է։ Թաղման արտօնագրի համար թաղապետական բժիշկին կողմէ քննութիւն կատարուած ատեն հաստատուեր է թէ տղուն երեսին վրայ ուռեցքներ կան եւ մարմնոյն զանազան մասերուն վրայ ալ ընդհարումի նշաններ։ Բերայի ոստիկանութեան կողմէ ղրկուած բժիշկներ քննութիւն կատարելով հաստատեր են թէ տղան ծեծի կամ անկումի հետեւանքով մեռած է եւ ոչ թէ յանկարծամահ եղած։ Վասիլիկ յայտարարեր է թէ տղան քանի մը ամիսէ ի վեր փորհարութիւն ունենալով անոր հետեւանքով յանկարծամահ եղեր է։ Այդ կինը երէկ ալ հարցաքննուելով ըսեր է թէ տղան նոյն օրը առտուն գալով մինչեւ կէս օր նստեր ու յետոյ քնացեր է։ Վասիլիկ ժամ 6ին արթնցուցեր է զայն, բայց տղան բարկանալով պէտոնը ինկեր եւ սկսեր է տապլտկիլ ու լալ. նաեւ իր ոստայնանկի սեղանին տակ մտնելով գլուխը փայտերուն զարկեր է, ուրկէ գոյացած են մարմնոյն վրայի նշանները։ Վասիլիկ զայն դժուարութեամբ վերցնելով նորէն քնացուցեր է։ Տղան քիչ ետքը արթննալով դարձեալ սկսեր է տապլտկիլ եւ վերջապէս մեռեր է։ Այսօր դիահերձութիւն պիտի կատարուի, ճշմարտութիւնը երեւան հանելու համար։

ԹԱՐԱՊԻՈՅ մէջ, առջի գիշերը, 70 տարեկան մարդ մը՝ Եանի Խարալամպօ, որ վերջին չոգենաւէն ելած էր, չքաւորութենէն յուսահատած ինքզինքը ծովը նետեց, բայց չուտով ազատուեցաւ։

ԲԻԼԶՆԷՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ.— Պ.Պ. Տէմաթրաքօբուլօ եղբարք եւ Ընկ.ը, նոտարական պաշտօնագրի մը համաձայն, որ վաւերացած է աւստրիական հիւպատոսարանին կողմէ, Կ. Պոլսոյ եւ շրջականներուն մէջ միակ գործակալը եղած են «Բիլզնէր Կէնոսէնշաֆթ-Պրաուէրի» համբաւաւոր գործարանին գարեջուրին։ Յայտնի է թէ, Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեջուրը, որ այնքան գնահատուած է ըմպելիք ճաշակողներու կողմէ, իր ախորժելի համէն զատ առողջապահական ըմպելի մըն է, ինչպէս յայտարարած են բժշկական հեղինակութիւններ։ Աւելցնենք թէ իր գնին աժանութիւնը դիւրամատչելի կ'ընէ զայն գարեջուրի սիրահարներուն։ Ռէօմիւրի 15 աստիճան ջերմութեան տակ իր յատկութիւններէն եւ ո՛չ մէկը կը կորսնցնէ։ Հանրութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք զգուշանալ Բիլզնէրի ուրիշ կարծեցեալ վաճառանիշերէ, որոնք օտարոտի են։ Առաջին անգամն է որ Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեջուրը կը ներածուի մայրաքաղաքիս մէջ։ 20—26

ԹԱՏՐՈՆ ՔՈՆՔՈՐՏԻԱ

Իտալական opérette խումբը վաղը իրիկուն չքեղ ներկայացում մը պիտի տայ ի նպաստ Թատրոնին երկու կարողներուն՝ Պ. Պ. Քոսթի Բաբաստօբուլոյի եւ Եանիի։ Այս անգամ ալ գեղեցիկ օբերէթ մը ընտրուած է, Հէրվէի Santarellinaն, չորս արարուածով։ Թատրոնին տնօրէնութիւնը ամէն միջոց ձեռք առած է, ներկայացման յաջողութիւնը ապահովելու համար։ Թատրոնը չքեղապէս պիտի լուսազարդուի եւ հանդիսականներուն հանգստութեան համար ոչինչ չպիտի խնայուի։ Ներկայացումը պիտի սկսի ժամը 3½ին (Ը. Թ.)։ Ընտիր նուագախումբ մը ա՛լ աւելի հրապուրիչ պիտի դարձնէ օբերէթին ներկայացումը։ Շիտակը, կարժէ երթալ եւ ունկնդրել այս հաճոյալի օբերէթին։ Թիկնաթոռ՝ 20 դրչ., նստարան՝ 10 եւ մուտք 5 դրուչ։ 2—2

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրելեաց վեցանուն ցանկը, ինչպէս գրեցինք, յատուկ թագրիրով մատուցուած էր կայս. կառավարութեան։ Նախարարաց Խորհուրդը չորեքշաբթի օրուան իր նիստին մէջ նկատողութեան առած է այդ թագրիրը եւ Պատրիարքարանի ալ հաղորդուած է թէ Բ. Դուռը եւ Դատական նախարարութիւնն ալ նկատի առնելէ վերջը, պատասխանը պիտի հաղորդուի Պատրիարքարան։

—Պատրիարքարան հասած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ Զարսանճագի Առաջն. Տեղապահ Տ. Կորիւն վարդապետ Էլլիտիրէմեան, որ Զմիւռնիա գացած էր, Պատրիարքարանէ իրեն ուղղուած հեռագրի մը վրայ, մեկնած է իր վիճակը՝ Զարսանճագ։

—Շամախիէն կը գրեն թէ Հայոց եկեղեցիի չինութեան Հոգաբարձութիւնը, ժողովուրդին կողմէ յայտնուած փափաքին վրայ, կը բանակցի Բագուարնակ Քալանթարեաններու հետ, ձեռք բերելու անոնցմէ ընդարձակ հող մը, անոր վրայ կառուցանելու համար եկեղեցին, Առաջնորդարանն ու կոնսիստորիան։

—Սեպտ. 5ին Ս. Հայրապետին այցելեց Թիֆլիսի զին. հրամանատար զօրավար Ռէսէր։

—Սեպտ. 6ին Ս. Հայրապետին ներկայացաւ Ներսէսեան դպրոցի Հոգաբարձութիւնը, դպրոցական կալուածներու վերաբերեալ խնդրի մասին Ն. Ս. Օծութեան հետ բանակցելու համար։

—Հանէսեան էֆ. 5 օսմ. ոսկի նուիրեց ի նպաստ Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցին։

—Իզմիրի գաւառական վարչութիւնը նկատելով որ քաղաքին հայ երկսեռ վարժարաններուն յատկացուած 700 ոսկիի պիւտճէն անբաւական է, որոշեր է հանգանակութիւն մը բանալ եւ հրաւէր ուղղել հասարակութեան։ Վարչութեան անդամներէն Սարգիս էֆ. Թագւորեան 5 ոսկի նուիրեր է, Յակոբ էֆ. Պալըքճեան եւ Նշան էֆ. Հարէնց՝ 3ական ոսկի։ Ուսումնական Խորհուրդի անդամներէն Գ. էֆ. Ց. Փափազեան եւ Գ. էֆ. Պուլլի նուիրած են 5ական ոսկի։

—Նպաստից Յանձնաժողովը, իր երէկուան նիստին մէջ որոշեց հրաւիրել բոլոր գաւառական որբանոցներու խնամակալութիւնները, որպէս զի իրենց հաշիւները ներկայացնեն Պատրիարքարանի, մասնաւորապէս Ջանչանցի նպաստով պահուած որբանոցներու հաշիւները։ Նոյնպէս որոշուեցաւ այդ հաշիւները հրատարակութեան տալ։ Յանձնաժողովին գանձապետ ընտրուեցաւ Եդուարդ էֆ. Գարակէօզեան, իսկ դիւանին ընտրութիւնը յառաջիկային կատարել պայման դատուեցաւ։

—Փումգափուի Աղքատախնամին ատենապետ Արիստակէս քահանայ Վարժապետեան հրաժարեր է իր պաշտօնէն, վիշտանալով մայր եկեղեցիի քահանաներէն ոմանց դէմ, որոնք իբր կարօտ ցոյց կուտան այնպիսի մարդիկ, որ բնաւ պէտք չունին Աղքատախնամին նպաստներուն։

—Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցին համար կազմուեցաւ Տիկնանց խնամակալութիւն մը, որ հետեւեալներէն կը բաղկանայ.—Տիկնայք Աղաւնի Գազազեան, Աննա Գ. Էսաեան, Բրաբ Գ. Աղասեան, Էլիզա Տ. Ցարութիւնեան, Երանուհի Նէվրուզ, Իսկուհի Փափազեան, Սրբուհի Կ. Գարակէօզեան եւ Սոֆի Գաբամաճեան։ Այս խնամակալութեան պաշտօնը պիտի ըլլայ հսկել որբանոցին ներքին բարեկարգութեան, ձեռարուեստներու զարգացման եւ որբուհիներու բարոյական դաստիարակութեան վրայ. միեւնոյն ատեն նպաստ պիտի հաւաքէ հայ ընտանիքներէն։ Տիկնանց խնամակալութեան մը կազմութիւնը առաջարկած էին որբանոցին խնամակալները, Ս. Պատրիարք Հօր տուած իրենց վերջին տեղեկագրին մէջ։ Ս. Պատրիարքը հաստատեց խնամակալութիւնը եւ յանձնարարեց որ պէտք եղած հրաւիրագիրները ուղղուին։

—Ս. Պատրիարքը յանձնարարեց քահանայ մը ղրկել Պաաթէմանի, որպէս զի Տ. Եղիչէի եւ Տ. Շիրայի միջեւ ծագած վէճը վերջ գտնէ, այս վերջիններուն հեռացումովը։

—Շրջանաւարտներու վկայականաց բաշխումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 11 հոկտ., Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

—Կարնոյ երկրաշարժէն վնասուած եկեղեցիին չինութեան կայս. հրամանագիրը, երէկ, Պատրիարքարան յանձնուեցաւ։

—Իզմիրի Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան սկսած է զգալի կերպով ապաքինիլ։ Մուրատեանց Սրբազան Իզմիր վերադարձած, կը զբաղի Առաջնորդարանի ընթացիկ գործերով։

—Սարըճար Նէնիմահալլէի 75 տուն Հայերը խնդրագիր մը տալով Ս. Պատրիարքին, կը խնդրեն որ հարկ եղած ի գործ դրուի, տեղւոյն մէջ եկեղեցիի մը կառուցման համար։ Խնդրարկուները կը յայտնեն թէ 1300 կանգունի չափ տրամադրելի տեղ կայ, որուն վրայ կարելի է չինել եկեղեցին ու անոր կից դպրոց մը։ Այս եկեղեցիին չինութեան պէտքը զգալի դարձած է սա պատճառաւ որ Պէօյիւքտէրէի եկեղեցին չատ հեռու է, որով Սարըճարի Հայերը ստիպուած են Յունաց եկեղեցին յաճախել կամ զբօսաբաններու մէջ ժամանակ անցընել։

—Արեւելեան Մամուլ, որ մինչեւ հիմա կիսամսեայ հանդէս մըն էր, 1903 յունուար 1էն սկսեալ շաբաթաթերթի պիտի վերածուի։

ՄԱՍԻՍ գրական շաբաթաթերթի վաղուան թիւին բովանդակութիւնն է.

Ութը տարի ետքը. Գ. ԶՕՀՐԱՊ։—Գող կտակ. Տ. Ա.։—Բանասիրական. Ժողովրդային առածներ. ՏՐԴԱՏ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԵԱՆ։—Քմահաճոյքի մը գործը (Նորավէպ) ՅՈՎՀ. ՍԵԹԵԱՆ։— Գերեզմանին վրայ (Բանաստեղծութիւն) ԼԵՒՈՆ ԲԻՒՐՇԱՆ։—Երեք տարի Արաբներին մէջ (Թերթօն)։— Ցուցատետր։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ, երէկ, նշանախօսութիւնը Բիւզանդ էֆ. Հանէսեանի, Օր. Նազենիկ Պալլարեանի հետ, ի ներկայութեան երկու կողմի ազգականներուն եւ բարեկամներուն։ Ս. Պատրիարքը օրհնեց նշանախօսութեան խաչը եւ բարեբաստիկ ամուսնութիւն մը մաղթեց։ Այս առթիւ նուէրներ եղան բարեգործական հաստատութեանց։

Պսակի արարողութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ երկուշաբթի օր, Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ, կնքահայրութեամբ Դանիէլ էֆ. Հանէսեանի։ Հանէսեան տունը ծանօթ է հոս իր ազգանուիրական ընդարձակ գործունէութիւններով եւ այդ ընտանիքին պատուաբեր անդամներէն մէկն է Բիւզանդ էֆ. Հանէսեան. իսկ Օր. Նազենիկ Պալլարեան ծանօթացնելու հարկ չկայ մեր ընթերցողներուն, որոնք յաճախ Արեւելքի մէջ կարդացած են Օր. Պալլարեանի յաջող եւ գողարիկ թարգմանութիւնները՝ չինիչ նիւթերու վրայ։ Օր. Պալլարեան կը վերաբերի Երզրումի ծանօթ գերդաստաններէն մէկուն, որ լաւ դիրք մը բռնած է առեւտրական հրապարակին վրայ։ Այս բարեպատեհ նշանախօսութեան առթիւ մեր անկեղծ խնդակցութիւնը կը յայտնենք Պալլարեան եւ Հանէսեան ընտանիքներուն։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1903 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԳԻՆ 1 ՂՐՈՒՇ

Հրատարակուեցաւ Հիւանդանոցի պարզ Օրացոյցը, նախորդ տարիներէ աւելի խնամեալ եւ մաքուր տպագրութեամբ։ Ինչպէս մէկ քանի տարիներէ ի վեր նոյնպէս եւ այս անգամ պարզ Օրացոյցը իր սովորական պարունակութենէն զատ, իւրաքանչիւր ժամերգութեանց եւ արարողութեանց մասին մանրամասն ծանօթութիւններ կը պարունակէ եւ Օրացոյցի սկիզբը բարձրաստիճան եկեղեցականի մը կողմէ պատրաստուած՝ պաչտամանց ընդհանուր կէտերու մասին յատուկ խրատականն աւելի եւս ճոխացած է։ Հոգաբարձութիւնս ի գիտութիւն համայնից, կը փութայ այժմէն յայտարարել թէ միայն Հիւանդանոցիս օրացոյցն է, որուն ճշդութիւնը հաստատուելուն, վաւերացուած ու արտօնուած է Պատրիարքարանէն, հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոնց կողքերուն վրայ գտնուած կնիքին, ուր գրուած է «Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի, 1903»։ Անցեալ տարի յիսունըհինգ հազարի չափ պարզ Օրացոյց սպառած ըլլալով, Օրացոյցի հասոյթը կարեւոր եւ անհրաժեշտ դարձած է Հիւանդանոցիս համար, որու՝ այդ հասոյթին աւելի արդիւնաւորման որքան պէտք ունենալը հարկ չկայ բացատրել. ուստի Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ ամէն բարեսէր ազգայիններ պիտի փութան գէթ մէյմէկ օրինակ գնել անոնցմէ, ո՛չ թէ միայն Օրացոյց մը գնած ըլլալու այլ մեծ հաստատութեան մը մէջ խնամուած 1100 պատսպարելոց նպաստ մը ըրած ըլլալու գիտակցութեամբ։ Կը գտնուի Հիւանդանոցի գրասենեակը, Մեծ-Նոր խան եւ բոլոր դրավաճառաց քով։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ԴԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 16 հոկտ.— Այսօր տեղի ունեցաւ Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին բացումը։ Ելմտական նախարարը ներկայացուց 1903ի ելմտացոյցը։ Նախատեսուած ծախքերու ամբողջ գումարն է 1,726,225,436 քուրոն եւ հասոյթներունը 1,726,643,263, որով 417,827 քուրոն աւելի են հասոյթները։ Ծախքերուն մէջ կայ երկու միլիոն քուրոնի յաւելում մը կայսեր անձնական գանձուն համար։

—Յետոյ Նախարարապետ Պ. ֆոն Քէրպէր, քաղաքական կացութիւնը պարզելով, յայտարարեց թէ այն սկզբունքները, զորս երկու կուսակցութեանց երեսփոխաններուն հաղորդած է լեզուներու խնդիրը կարգադրելու համար, նպատակ ունին օրէնքին հիման վրայ գործնական կանոնաւորում պատրաստել այդ խնդրոյն նկատմամբ։ Նախարարապետը մերժեց այն խօսքը թէ նախարարութիւնը հակառակ եղած ըլլայ չեխ ազգին. հրաւիրեց երկու կուսակցութիւնը, առանց կանխակալ կարծիքի, քննել կառավարութեան առաջարկութիւնները։ Պ. ֆոն Քէրպէր, Հունգարիոյ հետ եղած պետական պայմանադրութեան մասին ըսաւ թէ կառավարութեան միակ նպատակն է տնտեսական միութիւնը պահպանել միապետութեան երկու երկիրներուն միջեւ։ (Ծափահարութիւններ։) Գերմանները ծափահարեցին այդ խօսքերը, իսկ Չեխերը ուժգնապէս բողոքեցին։ Այս վերջիններուն պահանջումին վրայ վաղը վիճաբանութիւն պիտի կատարուի՝ Նախարարապետին յայտարարութեանց վրայ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Հանքածուխի խնդիրը կարգադրուեցաւ։

—Պատերազմական նախարարութիւնը հրամայեց կանոնաւոր բանակին թիւէն 58,600 հոգի զիջել։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Կը հաւաստուի թէ Վուիչի դահլիճը իչխանութեան վրայ պիտի չմնայ։ Նախարարական փոփոխութիւնը՝ Սերպիոյ թագաւորին ու թագուհիին Նիշէն վերադարձէն ետքը պիտի կատարուի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը յայտարարեց թէ մաքսային սակացոյցի ծրագիրը թէ՛ երկրագործութեան եւ թէ գերման ճարտարագործութեան չահերուն կը ծառայէ եւ թէ խորհրդարանական սկզբունքին համար վտանգաւոր պիտի ըլլայ, եթէ այդ ծրագիրը լրջօրէն վիճաբանութեան չենթարկուի։ (Ծափահարութիւններ։)

—Պօթա, Տէվէթ ու Տըլարի զօրավարները Պէրլին հասան եւ մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցան ժողովուրդին կողմէ։ Իրիկունը գումարում մը կատարուեցաւ ի պատիւ զօրավարներուն։ Պօէրներու նպաստամատոյց յանձնաժողովին նախագահը Պօթայի յանձնեց 200,000 մարք՝ արդիւնք կատարուած հանգանակութեան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը, այսօր, բացուեցաւ։ Պ. Պալֆուր ծանոյց թէ վարկի ծրագիր մը ներկայացուած է՝ հաչտութեան պայմանները գործադրելու համար։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 16 հոկտ. — Հանրապետութեան նախագահը եւ Յունաստանի Եօրկիոս թագաւորը, այսօր, այցելութիւններ փոխանակեցին։

—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ, այսօր, չարունակուեցան կրօնական միաբանութեանց մասին եղած հարցապնդումներուն վիճաբանութիւնները։ Բուռն միջադէպեր պատահեցան։ Նիստէն ետքը մենամարտի հրաւէրներ եղան երեսփոխաններու միջեւ։ Վիճաբանութիւնը երկուշաբթի պիտի չարունակուի։ Բաւական ստուար մեծամասնութիւն մը կը գուշակուի ի նպաստ նախարարութեան։

—Խաղաղութեան համաժողովը այս առտու բացուեցաւ, առանց միջադէպի։

ԹՈՒԼՈՒԶ.— Լէօբոլտ թագաւորը որ Պիարից կ'երթար, այսօր, կեցաւ Թուլուզի մէջ եւ այցելեց քաղաքը։

ԲԷՐՓԻՆԵԱՆ.—Այսօր երկաթուղիի ծանր արկած մը պատահեցաւ՝ երկու կառախումբերու ընդհարումին հետեւանքով։ Նիւթական վնասը չատ մեծ է։ Բազմաթիւ վիրաւորներ կան։

ԱԹԷՆՔ.— Գերմանիոյ կայսրը, Իտալիայէն վերադարձին, այցելութիւն պիտի տայ Յունաստանի արքայական գերդաստանին։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ, քննելէ ետքը Բանամայի ջրանցքին նկատմամբ Պ. Նոքսի տեղեկագիրը, որոշեց չարունակել Քոլոմպիոյ հետ վերջնական բանակցութիւնները՝ ֆրանսական ծրագրին աւարտմանը համար։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Ցորենի գինը այսօր ալ բարձրացաւ։ Վերջին գինն է 77.25։

ԲԱՐԻԶ.— Պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը, այսօր, Երեսփ. Ժողովին օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ, որով կ'առաջարկուի ջնջել զինուորական ատեանները խաղաղութեան ատեն՝ բացի անհնազանդութեան պարագայէն։

ՀՌՈՄ.—Իտալական ռանթը սակարաններու ելեւէջներէն զերծ պահելու համար, գանձային նախարարը Նախարարաց Խորհուրդին օրինագիծ մը ներկայեց, որով կը դիւրացուի անանուն արժէթուղթերու (titr o porteur) անուանականի փոխուիլը։

ՍԱԿԱՐԱՆ

—o—

Այսօր անկում կը տեսնուի սակերուն վրայ։ Օսմ. Քոնսոլիտէն ու Երկաթուղին մէկ երկու օրէ ի վեր արդէն տկար կը մնային։ Գիներու այդ վիճակ ռէքոռներու սուղ ըլլալուն կը վերագրուէր եւ ըստ այնմ այն յոյսը կար թէ ռէքոռէն կամ հաշուեյարդարումէն ետք նորէն պիտի բարձրանան գիները, բայց այդ յոյսը չիրականացաւ։ Ընդհակառակն այսօր քիչ մը աւելի վար են Օսմ. Քոնսոլիտէի, Երկաթուղին եւ անգլիական քոնսոլիտէին սակերը, սակայն Օսմ. Ռէժիի թուղթերուն գիները աւելի բարձր են—Բարիզի մէջ 361 ֆրանք—։ Նոյնպէս Թրանսվալը մէկ երկու ֆր. աւելի կ'արժէ այսօր։

—Օսմ. Քոնսոլիտէն ու Երկաթուղին թէեւ քիչ մը կոտրած են, բայց իրենց ներկայ սակերով դարձեալ չատ հաստատ կը բռնուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 3 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	30	30
Ամէնէն բարձր գին	»	30	31
Ամէնէն վար գին	»	30	27
Ռումէլիի Երկաթուղի զոց.	Փր.	117	62
Ամէնէն բարձր գին	»	117	87
Ամէնէն վար գին	»	117	50

ԲԱՑՈՒՄ 4 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	30	22 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Փր.	116	37
Նիբբէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է՛ Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		2	87
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	47
» ժուիսանս		1	32
» պարտաթուղթ		495	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		497	—
Թրանսվալ		146	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն		261	—
Կավլիոժ		75	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	12
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	54	50
» » » Դ. բաց.	28	—
» » » Դ. զոց.	28	—
Օսմանեան Պանքա	13	63
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մոնոբոլ	44	50
Պուլկարական 1888	90	—
Էժիբթիէն ունիֆիէ	108	75
Տօմինիա	105	—
Թրանսվալ	—	—
Այտին երկաթուղի	14	50
Փոխանակագիր	25	32 1/2

ԲԱՐԻԶ, 16 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		—	—
» » 3 1/2 %		101	35
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	28	48
) զոց.	»	28	35
» » » Բ.	»	—	—
» » » Դ.	»	31	25
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	590	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	119	50
Օսմ. մաքսատուն	»	512	—
Օսմ. Ռէժի	»	260	—
Բրիօրիթէ Թիւբբ 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1080	—
Իտալական Ռանթ	»	102	90
Սպանիական արտաքին	»	88	17
Թրանսվալ	»	151	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	145
Դրամադեղչ	»	—	—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տէր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(ճիշտ Զաւաքճեանց դէմը)

Ամենաստոյգ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նուրբ, ճաչակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Թմրեցուցիչ դեղերու եւ ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ
ԱՐՇԱԼՈՅՍ

Թիւ 9, Սուլթան Համամ, կից Քրէտի Լիոնէի, Թիւ 9

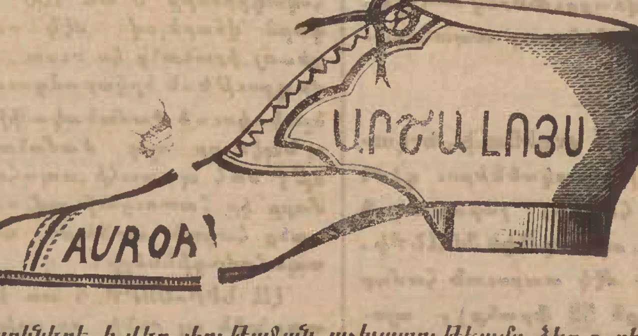

Բազում տարիներէ ի վեր փութաջան աչխատութեամբ ձեռք բերած յաջողութիւններս այս անգամ յարգոյ յաճախորդացս կողմէ աւելի գնահատուելու միտումով՝ կը փութամ պատրաստել վաճառատանս մէջ բուն գաղիական եւ ամերիկեան նիւթով տոկուն եւ նրբաճաշակ կօշիկներ, արանց, կանանց եւ տղայոց համար. անոնք որ ճաշակի տէր են, կրնան մեր վաճառատունը դիմել։

Նաեւ չափու վրայ կօշիկներ ամենայն փութով կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ, ուր կը գտնուին նաեւ կօշիկ պատրաստելու համար ամէն տեսակ ճոխ մթերք, ինչպէս նաեւ գունաւոր ամերիկեան եւ ֆրանսական կաշիներ, բրդէ եւ բամպակէ մանածներ եւայլն, որուն տէրն է ՅՈՎՍԷՓ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։

Ղալաթիա մասնաճիւղ չունինք։

ԳԼԽԱՑԱՒԷՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA

ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։

Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները Ա.

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փնտռեր դարման մը ընել, պաշտպանութեան ինքզինքնին կը թունաւորեն անգիտակցաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոտին, նեխին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելամաղձութիւն, եւ.այլն կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնովին բուժելով, շատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղավաճառանոցներուն մէջ։ 479

ԳԱՐԱՃԻ'ԷՐ ՍԱՆՃԼԱՐԸ

ԼԵԱՐԴԻ ԽԻԹԵՐ

Անոնք որ դժբախտութիւն ունեցած են լեարդի խիթերու (գարաճիկէր սանճըլարը) ենթարկուելու գիտեն որ և ոչ մէկ ցաւ, ո՛չ մէկ խոստում այս խիթերուն չափ սաստկութեամբ կը նեղէ մարդը։ Հիւանդը՝ ցաւերուն սաստկութենէն ո՛չ կրնայ նստիլ, ո՛չ ալ անկողնին մէջ հանգիստ ընել, չորս կողմ վերմակը կը ճանկռտէ ու պաղ քրտինք կը թափէ ու կը հեծէ։

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ այս սոսկալի հիւանդութիւնը հիմա կը բժշկուի օրական երեքէն վեց դեղահատ առնելով։ Ֆրանսայի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Տիւկայի պատրաստած դեղահատները, այսինքն pilules hepatiques du docteur Dugas ապացուցած են թէ ամենէն ազդեցիկ դարմանն են այս լեարդի հիւանդութեան զոր կը բուժեն հիմնովին և պաշտպանաբար. կարճ ժամանակի մէջ։ Ցաւերուն սաստկացած ատեն օրական վեց, իսկ թեթեւցած ատեն օրական երեք չորս դեղահատ առնելով են հիմնովին բուժելու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւն ու խիթ, մաղձոտութիւն (սաֆրա) և դեղնութիւն (սարըլըգ) և մաղձի ու լեարդի ուրիշ հիւանդութիւնները, ասիկա աղա ցուցուած է հազարաւոր փորձերով։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս Պաղչէ գաբու Քիւչիւքեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէյլէքի Լինօս և Պօնաքեանօս դեղի մթերանոցները և ուրիշ ամէն տեղ։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆԱՍՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 ամին. 26րդ կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամենէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496

Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի. ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, գնման Թոշակ, Եւն

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի դրամաց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, ամսաթական փոքր վճարումներով.—(մեկնայն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն ընդհանուր, երկարութիւն, փոքր աղքատ կամ, արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, չափաւոր փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), ապահովագրեալ ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 Ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕՀԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինսայէթ խան, թիւ 7, 8, 9։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՏ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուներ. իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու բազմութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լաքառիէռ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ՅԱՅՖԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Պ. Կէւոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ.—	Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԽԻՕՍԿԻՈՒՊ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Բռօվտտալ.

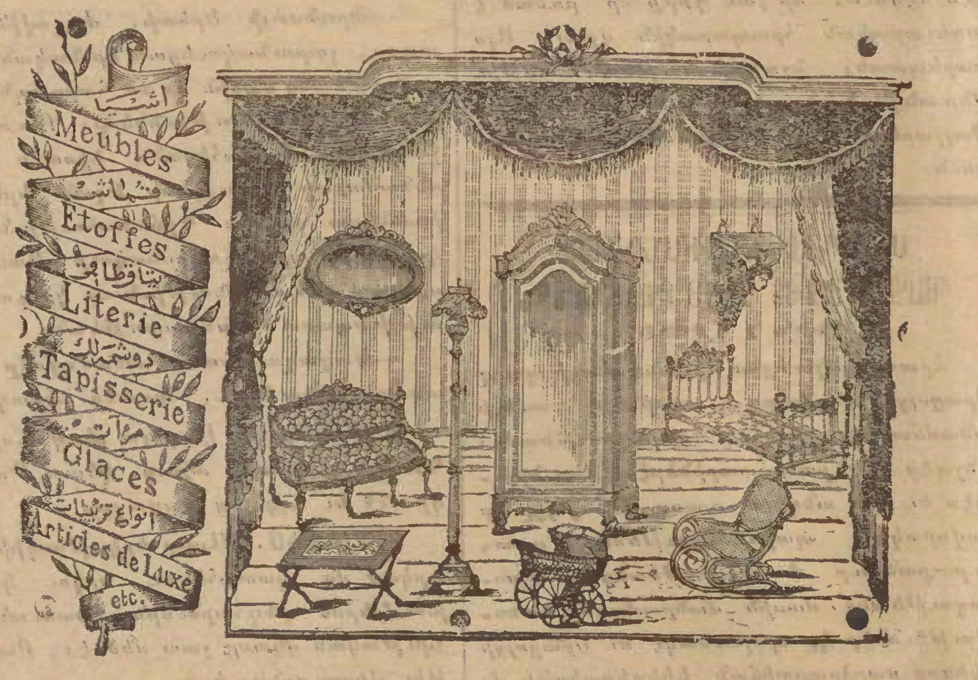

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ մեծագոյն գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պանդոկներու, գրասենեակներու, այլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 18—52

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ դրամը՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութեան նիւթը՝ Ֆ. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլորը շահեր. 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկապանք և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն «խնայելի» է ըլլալ գրաւման ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնատուութեան և մի չեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագոյ ապահովագիրն հաշուի առնելու. այս փոխառութեանց գումարները դառ դառ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի. վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին չարունակելու տնանձնաշնորհմը յետոյ միայն ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով. մէկ տարեկան ընելէ յետոյ բնակութեան կոչում չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, անկէ որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պարտատոմս ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասն նաւթեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հաւիթօլ խան
Վայվօտա փողոց Վիքթորիա խան
Ղալաթիա

ՕԹԹԻՕՐ Ց. ԱՐՍԷՆ [illegible]

Ատամնաբոյժ Բարիզի

Խաս [illegible] թիւ 1

[illegible]

Ատամնաբոյժ ձրի 490

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամիսը երկու անգամ կը մեկնին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Ուլտոնիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Վերիա շոգենաւը, նաւապետ Քրէսէ, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ամսոյս 25ին

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բաննոց ծոգեննաւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասքընի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐՍ. ՊԱՏԱՍՆ ՀՈՑԹԱՑԹԻՂ
THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան դնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Ջարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունն կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ 1892
Թուականը
(20 Լէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզլը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեղ. գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զատօվ
Մարբունճըլար Զարշըլը խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէքօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիրսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէքանտօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Տիտօ շոգենաւը նաւապետ Բիքըրին ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարապ է և Օտեսա ողղեւորած է։

Քօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Սիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է

Օրէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն ընդհանուր վաճառքով Հըլէն պիտի մեկնի ամսոյս 17ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թ. 23 24 Քիւլէ Մէյլէք խան Ղ. Թիւ [illegible]

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան նաւերեկութիւններ

Դշ. 1/14 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

Դշ. 2/15 Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, ճամբորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.

Դշ. 2/15 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.

Եշ. 3/16 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրեսսոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 3ին միջօրէէն առաջ։

Եշ. 3/16 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Ուր. 4/17 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Շբ. 5/18 Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօր իւ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բոսթընի համար։
Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Էֆքարիտին փողոց 516 Թ. ՌԸՊՊԻԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանեող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրգինիան	10500	Ֆլավիա	3500
Առմէնեան	10500	Էմիրջիըն	3500
Քէստրիան	10500	Արրօճըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալզաչիըն	2500
Ֆրրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆաւիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը՝ այստեղ փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրամանագրը ղրկել, շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքիւն վրայ
600 Մուֆթաեան հին տեղը

Արտօնատէր ՉԱՐԼՋ ԷՈՒԱՈՒՖՖԱՅ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Ուղեւորութիւն կառախումբերու 1902 Սեպտեմբեր 16 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Բըւրք	»	2	20
1	39	» Սայօնճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալաեունտ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլիկէօլ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէյլիք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Ծասսիան	»	6	15
9	16	» Աք շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազալի քէօյ	»	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	Ժմ. Գօնեա	Մկն.	12	—
Իրկն.				Առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմ.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալբիւ Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Ծասլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ	»	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրիւ	Մկն.	2	—
Իրկն.				Առտ.	

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն.	Ալաեունտ	Ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմ.	Քիւթահիա	Մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու		ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 423 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 424 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
4	37	6	12	Մկն.	Համիտիէ	Ժմ.	5	25	7	5
4	35	6	30	Ժմ.	Ատա-Բազար	Մկն.	5	43	7	23